

ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΣΤΗ
ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ

Διπλωματική Εργασία

**ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ – ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΔΙΑΦΟΡΩΝ
ΑΝΑΜΕΣΑ ΣΤΙΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥΧΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ
ΤΙΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥΧΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΤΩΝ ΧΩΡΩΝ
ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ**

της

ΜΑΡΙΑΣ ΣΤΙΒΑΧΤΑΡΗ

Επιβλέπων Καθηγητής: Χρήστος Ι. Νεγκάκης

Υποβλήθηκε ως απαιτούμενο για την απόκτηση του Μεταπτυχιακού Διπλώματος στη
Λογιστική και Χρηματοοικονομική

Οκτώβριος 2022

ΑΦΙΕΡΩΣΗ

*Την παρούσα εργασία αφιερώνω
στον γιο μου Απόστολο*

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Η παρούσα διπλωματική εργασία εκπονήθηκε στο πλαίσιο του Προγράμματος Μεταπτυχιακών σπουδών στην «Λογιστική και Χρηματοοικονομική» του Τμήματος Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής του Πανεπιστημίου Μακεδονίας. Ολοκληρώνοντας αυτόν τον κύκλο σπουδών μου σε αυτό το σημείο, θα ήθελα να ευχαριστήσω όλους τους ανθρώπους που με στήριξαν σ' όλη αυτή την προσπάθεια και ιδιαίτερα την οικογένεια μου για τη πολύτιμη συμπαράσταση της καθ' όλη τη διάρκεια των σπουδών μου.

Ξεχωριστά θα ήθελα να ευχαριστήσω τον επιβλέποντα καθηγητή μου κ. Χρήστο Νεγκάκη για τις γνώσεις που μου μετέδωσε στην διάρκεια των σπουδών μου καθώς και για την στήριξή του στην επιτυχή ολοκλήρωση της διπλωματικής εργασίας μου.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η οικονομική κρίση στην χώρα μας και η σωρεία οικονομικών μέτρων που πάρθηκαν για την ανάσχεσή της, αποτέλεσε τη γενεσιουργό δύναμη πολλών προβλημάτων στο σύνολο των επιχειρήσεων της χώρας, τα οποία πολύ συχνά έχουν σχέση με τη νομική τους μορφή. Αναγκαία κρίθηκε η δημιουργία μιας εταιρικής μορφής αρκετά απλής με μεγάλη ευελιξία. Η τροποποίηση του Ν. 4072/2012 που επέφερε τον Ν. 4155/2013 εισήχθη στο ελληνικό δίκαιο η Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία (IKE). Η IKE εξοπλίζεται με κεντρικούς μηχανισμούς οι οποίοι προστατεύουν το κεφάλαιο ενώ προορίζεται κυρίως για μικρομεσαίες επιχειρήσεις, βέβαια αυτό δεν σημαίνει ότι δεν μπορεί να υιοθετηθεί και από πιο μεγάλες επιχειρήσεις.

Η νέα εταιρική μορφή εμφανίζει αυξανόμενη χρησιμότητα, γιατί το πλήθος των χαρακτηριστικών που εγγυάται αλλά και το νομικό πλαίσιο που τη διέπει παρέχουν ολοκληρωμένες, βέλτιστες και γρήγορες λύσεις σε μερικούς τομείς δυσλειτουργικούς μέχρι και το 2012 όπως είναι ο χρόνος, το γραφειοκρατικό σύστημα, και η διαδικασία ένταξης. Νέες τεχνολογίες πληροφοριών και επικοινωνιών και κυρίως μείωση της ρευστότητας που απαιτείται για το αρχικό κεφάλαιο ίδρυσης επιχειρήσεων, μείωση του κόστους ίδρυσης και λειτουργίας και της δυνατότητας μη κεφαλαιακής συμμετοχής.

Η εν λόγω εταιρική μορφή απουσίαζε από την Ελλάδα και ο λόγος που την έχει κρίνει αναγκαία είναι ότι η συγκεκριμένη μορφή είναι ένα συνονθύλευμα στοιχείων από προσωπικές εταιρείες αλλά και κεφαλαιουχικές εταιρείες, ενώ παράλληλα σχεδιάστηκε και συστάθηκε με σκοπό να λειτουργεί με το ελάχιστο δυνατό κόστος. Παράλληλα συναντά τις ρίζες της στην Ευρωπαϊκή Ιδιωτική Εταιρεία, μία εξίσου «ευνοϊκή» εταιρική μορφή. Συνεπώς, στην παρούσα διπλωματική εργασία θα μελετηθεί η φορολογία νομικών προσώπων - ερμηνεία διαφορών ανάμεσα στις κεφαλαιουχικές εταιρείες στην Ελλάδα και των χωρών της ευρωπαϊκής ένωσης.

Λέξεις – Κλειδιά: Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία, Επενδύσεις, Ευρωπαϊκή Ένωση, Φορολογία, Επενδυτικά Κεφάλαια

ABSTRACT

The economic crisis in our country and the multitude of economic measures that were taken to stop it, was the generative force of many problems in the whole of the country's businesses, which are very often related to their legal form. It was deemed necessary to create a fairly simple corporate form with great flexibility. The amendment of Law 4072/2012 which brought about Law 4155/2013 introduced the Private Capital Company (IKE) into Greek law. IKE is equipped with central mechanisms that protect the capital while it is intended mainly for small and medium enterprises, of course this does not mean that it cannot be adopted by larger enterprises as well.

The new corporate form shows increasing utility, because the multitude of features it guarantees but also the legal framework that governs integrated, optimal and quick solutions in some areas dysfunctional until 2012 such as time, the bureaucratic system, the integration process, the acceptance. New information and communication technologies and mainly reducing the liquidity required for the initial capital of establishing products, reducing the cost of production and operation and the possibility of non-equity participation.

The said corporate form was absent from Greece and the reason it has deemed it necessary is that the specific form is a jumble of elements from personal companies as well as capital companies, while at the same time it was designed and established with the aim of operating with the minimum possible cost. While at the same time it finds its roots in the European Private Company, an equally "favorable" corporate form. Therefore, in this thesis, the taxation of legal entities will be studied - interpretation of differences between capital companies in Greece and the countries of the European Union.

Keywords: Private Equity, Investments, European Union, Taxation, Investment Funds

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Περίληψη	4
Abstract	5
Κεφάλαιο 1 : Εισαγωγή	7
1.1. Εισαγωγικές Παρατηρήσεις.....	7
1.2. Σκοπός Εργασίας	9
1.3. Δομή της Εργασίας	9
Κεφάλαιο 2 : Βιβλιογραφική Ανασκόπηση.....	11
Κεφάλαιο 3 : Κεφαλαιουχικές Εταιρείες στην Ευρωπαϊκή Ένωση	16
3.1. Η εμφάνιση της κεφαλαιουχικής εταιρείας	16
3.2. Γενικά χαρακτηριστικά της Ευρωπαϊκής Ιδιωτικής Εταιρείας.....	16
3.3. Σύγκριση της Ευρωπαϊκής Ιδιωτικής Εταιρείας με τις άλλες ευρωπαϊκές εταιρικές μορφές.....	17
3.4. Διασυνοριακή Μεταφορά της έδρας της Ευρωπαϊκής Ιδιωτικής Εταιρείας	19
3.5. Εξελίξεις της ελληνικής νομοθεσίας	20
Κεφάλαιο 4 : Κεφαλαιουχικές Εταιρείες.....	21
4.1. Ελληνική Κεφαλαιουχική Εταιρεία	22
4.2. Λόγοι δημιουργίας ΙΚΕ	26
4.3. Διαδικασία Μετασχηματισμού από και σε ΙΚΕ	28
4.4. Φορολογία ΙΚΕ	30
4.5. Διαχειριστές	34
Κεφάλαιο 5 : Συγκριτική Προσέγγιση.....	36
5.1. Διμερείς Συμφωνίες και Εναρμόνιση της Φορολογίας σε Επίπεδο Ε.Ε.....	36
5.2. Φορολογικές Διαφορές των ΙΚΕ μεταξύ των κρατών μελών.....	41
Συμπέρασμα.....	47
Βιβλιογραφία	49

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1.1 Εισαγωγικές Παρατηρήσεις

Οι μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ) τυγχάνουν μεγαλύτερης προσοχής από ποτέ στην Ευρώπη. Η δυναμική συμβολή των ΜΜΕ σε μια ανταγωνιστική οικονομία της Ευρωπαϊκής Ένωσης αναγνωρίζεται ευρέως και βρίσκονται σε εξέλιξη αρκετές πρωτοβουλίες που στοχεύουν στην ενίσχυση των ΜΜΕ και στη βελτίωση του επιχειρηματικού τους περιβάλλοντος. Μία από αυτές είναι ένας προτεινόμενος κανονισμός που προβλέπει καταστατικό για μια ευρωπαϊκή ιδιωτική εταιρεία (Societas Privata Europaea ή SPE)¹

Αναφέρονται ορισμένα επιχειρήματα για να δικαιολογηθεί η ανάπτυξη μιας νέας εταιρικής μορφής σε ευρωπαϊκό επίπεδο, που κυμαίνονται από τη γενική ακαταλληλότητα των υφιστάμενων υπερεθνικών εταιρικών μορφών για τις ΜΜΕ² έως την ανάγκη ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ με τη διευκόλυνση της ίδρυσης και λειτουργίας τους στην ενιαία αγορά.³

Ως εκ τούτου, σύμφωνα με την Επιτροπή (Commission), θα πρέπει να προβλεφθεί νομική μορφή όσο το δυνατόν πιο ενιαία σε ολόκληρη την Κοινότητα και όσο το δυνατόν περισσότερα θέματα θα πρέπει να αφεθούν στη συμβατική ελευθερία

¹ Πρόταση κανονισμού του Συμβουλίου σχετικά με το καταστατικό μιας ευρωπαϊκής ιδιωτικής εταιρείας, COM(2008) 396 τελικό ("Πρόταση SPE").

² Η Societas Europaea (SE) θεωρείται ακατάλληλη κυρίως για τις ελάχιστες κεφαλαιακές απαιτήσεις της, κανόνες συμμετοχής των εργαζομένων και προϋπόθεση για διασυνοριακή δραστηριότητα, την Ευρωπαϊκή Οικονομική Interest Group και την Ευρωπαϊκή Συνεταιριστική Εταιρεία για τον πρωταρχικό τους προσδιορισμό για την προώθηση της συνεργασίας, την εμπορική ή αγοραστική ικανότητα και τους περιορισμένους οικονομικούς στόχους τους. Makowicz, F Saifee, «Societas Privata Europaea: The European Private Company», (2009) Company Lawyer 227.

³ Αιτιολογική Έκθεση για την πρόταση SPE, σελ. 2.

των μετόχων, ενώ διασφαλίζεται υψηλό επίπεδο ασφάλειας δικαίου για μετόχους, πιστωτές, εργαζόμενους και εν γένει τρίτους.⁴

Οι περισσότερες ξένες επιχειρήσεις επιλέγουν να επισημοποιήσουν την παρουσία τους στην Ελλάδα ιδρύοντας μια Ανώνυμη Εταιρεία (εταιρεία ΑΕ), μια Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης (Εταιρία ΕΠΕ) ή ένα υποκατάστημα. Οι αλλοδαποί φορείς μπορούν επίσης να ιδρύουν υπεράκτια γραφείο για την παροχή συγκεκριμένων υπηρεσιών στα κεντρικά τους γραφεία ή σε άλλες θυγατρικές εταιρείες του εξωτερικού σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 89/67 όπως αναθεωρήθηκε με τον Ν. 3427/2005.

Η παγκοσμιοποίηση του οικονομικού περιβάλλοντος των τελευταίων δεκαετιών δημιουργεί έναν έντονο φορολογικό ανταγωνισμό μεταξύ των κυβερνήσεων, είναι συχνό το φαινόμενο εταιρείες να μεταφέρουν τις έδρες τους σε άλλα κράτη προκειμένου να αναδιαρθρωθούν εμπορικά και εταιρικά αλλά στην πραγματικότητα στόχος τους είναι η απόκτηση φορολογικών ελαφρύνσεων. Το φαινόμενο αυτό παίρνει ολοένα και μεγαλύτερες διαστάσεις για το λόγω αυτό λαμβάνουν όλο και πιο σκληρά μέτρα ο νομοθέτης του φορολογικού συστήματος. Σήμερα, στα πλαίσια του ΚΦΕ, έχουν εισαχθεί αρκετές διατάξεις σχετιζόμενες, αμέσως ή εμμέσως, με το ζήτημα της φορολογίας των εταιρειών.

Η φορολογία νομικών προσώπων επιδιώκει διάφορους σκοπούς που δεν είναι ανεξάρτητοι από το σύνολο των χαρακτηριστικών του συστήματος φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων. Αρχικά, ο ιδιαίτερος ρόλος της συσσώρευσης κεφαλαίου στη διαδικασία της οικονομικής ανάπτυξης, αλλά και η ανησυχία για τις αρνητικές οικονομικές επιπτώσεις που έχει διπλή φορολόγηση, σε εταιρικό και προσωπικό επίπεδο, το φορολογητέο εισόδημα που προκύπτει από την απόδοση του κεφαλαίου (π.χ. μερίσματα), δημιουργούν επιφυλάξεις αναφορικά με την πρόσφορη φορολογική αντιμετώπιση του κεφαλαίου και του εισοδήματος των επιχειρήσεων.

Η θεωρία της βέλτιστης φορολόγησης⁵ ισχυρίζεται ότι το εισόδημα από το κεφάλαιο δεν πρέπει να φορολογείται επειδή, το κεφάλαιο είναι μια ενδιάμεση εισροή στην παραγωγική διαδικασία, ακόμη ο κεφαλαιακός φόρος είναι ουσιαστικά ένας

⁴ Αιτιολογική σκέψη (3) της πρότασης SPE.

⁵ Boadway, 2012

πρόσθετος φόρος στη μελλοντική κατανάλωση και τρίτον, επηρεάζει τη βέλτιστη διαμόρφωση κεφαλαίου μακροπρόθεσμα.⁶

Η φορολογική εναρμόνιση των συστημάτων των διαφόρων χωρών στοχεύει στην εξομάλυνση των διαφορών που ενδέχεται να εμποδίσουν τη διαδικασία ολοκλήρωσης της αγοράς και, έμμεσα, οδηγεί στην αποφυγή φαινομένων φορολογικού ανταγωνισμού, που μπορεί να δημιουργήσουν σημαντικά προβλήματα εσόδων. Στην παρούσα διπλωματική εργασία θα μελετηθεί η ιδιωτική κεφαλαιουχική εταιρεία, οι εκφάνσεις που λαμβάνει στα κράτη μέλη της Ένωσης και τα φορολογικά χαρακτηριστικά της.

1.2 Σκοπός Εργασίας

Ο σκοπός της συγκεκριμένης διπλωματικής εργασίας είναι να παρουσιάσει τις διαφορές των κεφαλαιουχικών εταιρειών της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης μετά από τις συνεχείς αλλαγές στους νόμους και στις αποφάσεις των κρατών σχετικά με νέες μορφές εταιρειών.

1.3 Δομή της Εργασίας

Η εργασία αποτελείται από τα παρακάτω πέντε κεφάλαια:

Στο 1^ο κεφάλαιο αναφέρονται κάποιες εισαγωγικές παρατηρήσεις σχετικά με τις αποφάσεις των χωρών για την ανάγκη δημιουργίας νέων μορφών εταιρειών και τα ερευνητικά ερωτήματα που απαντώνται στη συγκεκριμένη εργασία. Στην συνέχεια ακολουθεί ο σκοπός της διπλωματικής μου εργασίας και τέλος γίνεται παρουσίαση της δομής της.

Στο 2^ο κεφάλαιο παρουσιάζεται η βιβλιογραφική ανασκόπηση, Αναφέρομαι στην κυρίως στην φοροαποφυγή και τους τρόπους που ανέπτυξαν η Ελλάδα και τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την καταπολέμησή της.

⁶ Mankiw, N., et al., (2009), p. 147–74.

Στο 3^ο κεφάλαιο παρουσιάζω κυρίως την Ευρωπαϊκή Ιδιωτική Εταιρεία, τα χαρακτηριστικά αυτής και γίνεται μια σύγκριση της Ευρωπαϊκής Ιδιωτικής Εταιρείας με τις Άλλες Ευρωπαϊκές Εταιρικές Μορφές.

Στο 4^ο κεφάλαιο αναφέρομαι στην Ελληνική Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία τα χαρακτηριστικά της, τον λόγο δημιουργίας της, την διαδικασία μετασχηματισμού από και σε Ι.Κ.Ε καθώς και την φορολογία αυτής.

Τέλος στο 5^ο κεφάλαιο γίνεται μια συγκριτική προσέγγιση και παρουσιάζονται οι φορολογικές διαφορές των Ι.Κ.Ε. μεταξύ των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ

Το πλαίσιο της φορολογικής πολιτικής της ΕΕ για τις επιχειρήσεις άλλαξε ριζικά το περασμένο έτος. Ο κορονοϊός έχει επηρεάσει βαθιά τις κοινωνίες και τις οικονομίες στην Ευρώπη και παγκοσμίως. Η πρόκληση της δημόσιας υγείας μετατράπηκε στην πιο δραστική οικονομική κρίση στην ιστορία της ΕΕ με βαθιές κοινωνικές επιπτώσεις και αυξανόμενες ανισότητες. Η πανδημία εμφανίστηκε σε ένα πλαίσιο συνεχιζόμενων μεγάλων τάσεων που διαμορφώνουν τις οικονομίες και τις κοινωνίες μας, συμπεριλαμβανομένης της γήρανσης του πληθυσμού, της κλιματικής αλλαγής, της υποβάθμισης του περιβάλλοντος, της παγκοσμιοποίησης και του μετασχηματισμού της αγοράς εργασίας⁷.

Η πανδημία έχει επίσης επιταχύνει τις προϋπάρχουσες τάσεις προς την ψηφιοποίηση, με αυξανόμενο αριθμό ανθρώπων και επιχειρήσεων που πραγματοποιούν αγορές, εργάζονται, αλληλεπιδρούν και δραστηριοποιούνται στο διαδίκτυο. Αυτές οι τάσεις έχουν σημαντικό αντίκτυπο στις υπάρχουσες φορολογικές βάσεις και απαιτούν προβληματισμό σχετικά με τη μορφή αποτελεσματικών, βιώσιμων και δίκαιων φορολογικών πλαισίων στο μέλλον, μεταξύ άλλων μέσω της εξέτασης του συνολικού φορολογικού μείγματος.

Επιπλέον, υπάρχει πλέον συναίνεση ότι οι θεμελιώδεις έννοιες της φορολογικής κατοικίας και πηγής στις οποίες βασίζεται το διεθνές φορολογικό σύστημα τον περασμένο αιώνα είναι ξεπερασμένες. Οι επιχειρηματικές πρακτικές περιλαμβάνουν πλέον τακτικά την άσκηση δραστηριότητας σε μια κατάσταση χωρίς φυσική παρουσία, μια κατάσταση που οι ισχύοντες κανόνες είναι ακατάλληλοι να αντιμετωπίσουν, ενώ η ψηφιοποίηση της οικονομίας οδήγησε επίσης σε νέες ευκαιρίες χειραγώγησης των υφιστάμενων αρχών μέσω συστημάτων φορολογικού σχεδιασμού⁸.

Ειδικότερα, με το ξέσπασμα της σοβαρής οικονομικής κρίσης που έπληξε την Ελλάδα το 2010 κατέστησε αναγκαία τη φορολογική μεταρρύθμιση, η οποία είχε ως

⁷ Φινοκαλιώτης, Κ. (2014), Φορολογικό Δίκαιο, Εκδόσεις Σάκκουλα, Θεσσαλονίκη, σελ. 4.

⁸ Φινοκαλιώτης, Κ. (2014), Φορολογικό Δίκαιο, Εκδόσεις Σάκκουλα, Θεσσαλονίκη, σελ. 76-77.

αποτέλεσμα την αντικατάσταση του πρώην Ελληνικού Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (Ν. 2238/1994) από τον Νέο Ελληνικό Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (Ν. 4172/2013) και τη θέσπιση νέου Ελληνικού Κώδικα Φορολογικών Διαδικασιών (Ν. 4174/2013). Επιπλέον, η κρίση που έπληξε την Ελλάδα κατέστησε επιτακτική την καταπολέμηση της φοροαποφυγής. Αυτή η επιτακτική ανάγκη είχε ως αποτέλεσμα την εισαγωγή ορισμένων διαφορετικών ειδικών κανόνων κατά της αποφυγής. Αυτές οι διατάξεις στοχεύουν κυρίως καταχρηστικές πρακτικές, τεχνητές ρυθμίσεις και συστήματα φοροαποφυγής⁹.

Εκτός από τους ειδικούς κανόνες για τη φοροδιαφυγή, ωστόσο, ένας γενικός κανόνας κατά της αποφυγής εισήχθη επίσης για πρώτη φορά στην Ελλάδα και ενσωματώθηκε σύμφωνα με το γενικό κανόνα κατά της αποφυγής φορολογίας της ΕΕ που προτάθηκε από τη Σύσταση της Επιτροπής του 2012 για τον επιθετικό φορολογικό σχεδιασμό. Οι ειδικοί κανόνες για την φοροδιαφυγή που εισάγονται στην ελληνική νομοθεσία αφορούν, μεταξύ άλλων, κανόνες λεπτής κεφαλαιοποίησης¹⁰ και περιορισμούς έκπτωσης τόκων γενικά, κανόνες μεταβίβασης τιμών, κανόνες για ελεγχόμενες ξένες επιχειρήσεις, κανόνες κατά της αποφυγής που σχετίζονται με το καθεστώς εξαιρέσεως συμμετοχής και αναδιարθρώσεις επιχειρήσεων, μη επιτρεπόμενα

⁹ Τζούμας, Ν. (2009), «Πολυπλοκότητα ελληνικού φορολογικού συστήματος, Φοροδιαφυγή παραοικονομία και φορολογική συνείδηση», σελ. 27.

¹⁰ Όπως έχει ήδη σημειωθεί, πρόσφατα ο νόμος 4607/2019 μετέφερε την Οδηγία κατά των πρακτικών φοροαποφυγής στο ελληνικό δίκαιο. Παρόλο που οι προϋπάρχοντες κανόνες λεπτής κεφαλαιοποίησης έχουν θεωρηθεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή εξίσου αποτελεσματικοί με το άρθρο 4 της ATAD και, επομένως, θα μπορούσαν να παραμείνουν αναλλοίωτοι έως τις 31/12/2023, επαναδιατυπώνονται οι διατάξεις του άρθρου 49 του ITC, ώστε να ενσωματωθούν πλήρως οι σχετικές διατάξεις ATAD στην εθνική νομοθεσία, με ισχύ από 01/01/2019. Έτσι το άρθρο 49 του ITC έχει τροποποιηθεί. Ωστόσο, δεν υπάρχει αλλαγή στον περιορισμό του μέγιστου υπέρβασης του κόστους δανεισμού έως και τριάντα τοις εκατό (30%) του EBITDA και το πλήρες όριο έκπτωσης τόκων παρέμεινε στα τρία εκατομμύρια ευρώ (3.000.000). Το EBITDA εξακολουθεί να υπολογίζεται με βάση τα φορολογητέα κέρδη προ φόρων, τόκων, αποσβέσεων και αποσβέσεων. Επίσης διευκρινίζεται ρητά ότι δεν πρέπει να λαμβάνονται υπόψη τα αφορολόγητα έσοδα. Επιπλέον, ο ορισμός του «κόστους δανεισμού» διευρύνεται, συμπεριλαμβανομένων, εκτός από τους τόκους δανείων, μεταξύ άλλων, άλλα κόστη οικονομικά ισοδύναμα με τους τόκους και τα έξοδα που πραγματοποιήθηκαν σε σχέση με την άντληση χρηματοδότησης (π. μετατρέψιμα ομόλογα και ομόλογα μηδενικού τοκομεριδίου) καθώς και το στοιχείο του κόστους χρηματοδότησης των πληρωμών χρηματοδοτικών μισθώσεων και των κεφαλαιοποιημένων τόκων που περιλαμβάνονται στην αξία του ισολογισμού ενός σχετικού περιουσιακού στοιχείου. Διατηρήθηκε η δυνατότητα μεταφοράς χωρίς χρονικό περιορισμό του υπερβολικού κόστους δανεισμού, το οποίο δεν μπορεί να εκπέσει στην τρέχουσα φορολογική περίοδο. Η εξαίρεση των χρηματοπιστωτικών επιχειρήσεων επεκτείνεται πλέον και σε άλλες εταιρείες του χρηματοπιστωτικού τομέα, εκτός από τα πιστωτικά ιδρύματα (π.χ. ασφαλιστικές και ανασφαλιστικές επιχειρήσεις, συνταξιοδοτικά ιδρύματα κ.λπ.). Παρέχεται η εξαίρεση του υπερβολικού κόστους δανεισμού που προκύπτει από δάνεια που χρησιμοποιούνται για τη χρηματοδότηση μακροπρόθεσμων έργων υποδομής (ως μέρος σύμβασης παραχώρησης ή σύμπραξης ιδιωτικού δημόσιου τομέα), όπου ο φορέας του έργου, το κόστος δανεισμού, τα περιουσιακά στοιχεία και τα έσοδα βρίσκονται όλα στην ΕΕ.

έξοδα για φορολογικούς σκοπούς των συναλλαγών με μη συνεργάσιμα κράτη και κράτη με προνομιακά φορολογικά καθεστώτα κ.λπ.¹¹

Επιπλέον, όπως ήδη σημειώθηκε, πρόσφατα ο νόμος 4607/2019 μετέφερε την Οδηγία για τη θέσπιση κανόνων κατά των πρακτικών φοροαποφυγής στο ελληνικό δίκαιο. Όσον αφορά το γενικό κανόνα κατά της κατάχρησης, προβλέπεται ότι οι φορολογικές αρχές αγνοούν οποιαδήποτε ρύθμιση ή σειρά ρυθμίσεων που, αφού έχουν τεθεί σε εφαρμογή για τον κύριο σκοπό ή έναν από τους κύριους σκοπούς της απόκτησης φορολογικού πλεονεκτήματος που ακυρώνει το αντικείμενο ή το σκοπό του ισχύουσα φορολογική νομοθεσία, δεν είναι γνήσια, λαμβανομένων υπόψη όλων των σχετικών γεγονότων και περιστάσεων.

Σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση, το βάρος απόδειξης για την ύπαρξη μη γνήσιου διακανονισμού φέρει η εφορία. Γενικότερα, για την ερμηνεία της διάταξης θα ληφθούν συμπληρωματικά υπόψη η σχετική νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου και η Σύσταση 2012/772/ΕΕ της Επιτροπής. Σημειώνεται επίσης ότι η εφαρμογή της γενικού κανόνα κατά της κατάχρησης δεν επηρεάζει την εφαρμογή ειδικών κανόνων κατά της κατάχρησης, όπως οι διατάξεις για τις ελεγχόμενες ξένες επιχειρήσεις, ο κανόνας κατά της κατάχρησης της Μητρικής – Επικουρικής Οδηγίας κ.λπ.

Ακόμη, ο Ν. 4378/2016, ο οποίος ενσωματώνει την τροποποιημένη Οδηγία Μητρικών-Θυγατρικών Ε.Ε. που χορηγείται από την Οδηγία της ΕΕ για τις μητρικές-θυγατρικές (δηλαδή απαλλαγές φόρου εισοδήματος και παρακράτησης φόρου) δεν θα παρέχονται για μερίσματα εντός του ομίλου, υπό τον όρο ότι ο κύριος σκοπός ή ένας από τους κύριους σκοπούς της ρύθμισης που έχει τεθεί είναι η απόκτηση φορολογικό πλεονέκτημα και αποφυγή φορολογίας, και δεν υπάρχει δικαιολογημένος εμπορικός λόγος για τη ρύθμιση.

Γενικά, η Ελλάδα τηρεί το Σχέδιο Δράσης BEPS, καθώς πολλά μέτρα που έχουν ήδη εγκριθεί είναι σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές BEPS, συμπεριλαμβανομένων των κανόνων ελεγχόμενων ξένων εταιρειών, της Έκθεσης σχετικά με την υποβολή εκθέσεων ανά χώρα, των τιμών μεταφοράς, των κανόνων λεπτής κεφαλαιοποίησης κ.λπ.

¹¹ Savvaidou, K., Athanasaki, V. (2019). Greece — Specific Anti-Avoidance Measures in Greece in the Post-BEPS and Post-ATAD Era, p. 169-176.

Ωστόσο, ενάντια στις πρακτικές φοροαποφυγής, η Ελλάδα θα πρέπει να συμμορφωθεί και με το άρθρο 5 και να ενσωματώσει στη φορολογική της νομοθεσία κανόνες φόρου εξόδου σύμφωνα με τις αντίστοιχες κοινοτικές διατάξεις. Επιπλέον, η Ελλάδα έχει ενσωματώσει διατάξεις σχετικά με την υποβολή εκθέσεων ανά χώρα στον Ν. 4484/2017, ο οποίος δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα την 1η Αυγούστου 2017 και ισχύει από 5 Ιουνίου 2017. Καλύπτουν, μεταξύ άλλων, αυτόματη ανταλλαγή αναφορών σχετικά με την υποβολή εκθέσεων ανά χώρα.

Στην πραγματικότητα, η Ελλάδα έχει μεταφέρει την Οδηγία (ΕΕ) 2016/881¹² του Συμβουλίου σχετικά με την ανταλλαγή αναφορών σχετικά με την υποβολή εκθέσεων ανά χώρα στην εγχώρια φορολογική της νομοθεσία. Σημειώνεται ότι η υποβολή εκθέσεων σχετικά με την υποβολή εκθέσεων ανά χώρα αποτελεί νέα απαίτηση αναφοράς, η οποία προβλέπεται στη Δράση 13 του Σχεδίου Δράσης BEPS. Ο Νόμος ορίζει συγκεκριμένα το πεδίο και τις προϋποθέσεις της υποχρεωτικής αυτόματης ανταλλαγής πληροφοριών, την αντίστοιχη διαδικασία, καθώς και τις κυρώσεις για μη συμμόρφωση. Οι κυρώσεις αυτές ανέρχονται σε 20.000 ευρώ για μη υποβολή και 10.000 ευρώ για καθυστερημένες υποβολές ή ανακριβείς αναφορές.

Πιο συγκεκριμένα, η υποχρέωση ετήσιας υποβολής της έκθεσης σχετικά με την υποβολή εκθέσεων ανά χώρα προκύπτει για ομίλους πολυεθνικών επιχειρήσεων για χρήσεις που ξεκινούν από την 1η Ιανουαρίου 2016 και μετά, υπό την προϋπόθεση ότι τα συνολικά ενοποιημένα έσοδα του ομίλου υπερβαίνουν τα 750 εκατ. ευρώ τη χρήση που προηγείται της χρήσης αναφοράς. Η έκθεση διατάξεων σχετικά με την υποβολή εκθέσεων ανά χώρα πρέπει να υποβληθεί εντός 12 μηνών από την τελευταία ημέρα του οικονομικού έτους αναφοράς.

Η οντότητα που απαιτείται για την υποβολή της αναφοράς διατάξεων σχετικά με την υποβολή εκθέσεων ανά χώρα είναι η τελική μητρική οντότητα ενός ομίλου πολυεθνικών επιχειρήσεων που έχει φορολογική κατοικία στην Ελλάδα (ή οποιαδήποτε άλλη υποκατάστατη οντότητα στην Ελλάδα). Η Ελλάδα, ως αρμόδια αρχή που λαμβάνει εκθέσεις διατάξεων σχετικά με την υποβολή εκθέσεων ανά χώρα, αναλαμβάνει την υποχρέωση να κοινοποιεί αυτές τις αναφορές μέσω του μηχανισμού αυτόματης ανταλλαγής πληροφοριών εντός 15 μηνών από την τελευταία ημέρα του

¹² Οδηγία 2016/881 του Συμβουλίου, της 25ης Μαΐου 2016, για την τροποποίηση της οδηγίας 2011/16/ΕΕ όσον αφορά την υποχρεωτική αυτόματη ανταλλαγή πληροφοριών στον φορολογικό τομέα.

οικονομικού έτους αναφοράς, με οποιαδήποτε δικαιοδοσία στην οποία μία ή περισσότερες συνιστώσες οντότητες κάθε έχουν ενσωματωθεί (σύμφωνα με τις πληροφορίες που παρέχονται στην έκθεση διατάξεων σχετικά με την υποβολή εκθέσεων ανά χώρα). Ειδικά για το πρώτο έτος εφαρμογής (το οικονομικό έτος που αρχίζει από την 1η Ιανουαρίου 2016) η ανταλλαγή πληροφοριών θα ολοκληρωθεί εντός 18 μηνών από την τελευταία ημέρα του έτους αναφοράς.

Η αναζήτηση και η εφαρμογή κατάλληλων πηγών χρηματοδότησης είναι ένας από τους βασικούς τομείς οικονομικών αποφάσεων για κάθε επιχείρηση. Ως αποτέλεσμα αυτών των αποφάσεων, μια συγκεκριμένη κεφαλαιακή δομή διαμορφώνεται από τη σχέση μεταξύ ιδίων κεφαλαίων και χρέους. Αυτή η σχέση παρέχει δύο σημαντικές κατηγορίες που επηρεάζουν την επιτυχία ή την αποτυχία μιας επιχείρησης. Από τη μία πλευρά επηρεάζει το κόστος του κεφαλαίου, δηλαδή το απαιτούμενο ποσοστό απόδοσης των περιουσιακών στοιχείων. Από την άλλη, διαμορφώνει τον χρηματοοικονομικό κίνδυνο που σχετίζεται με τη συμμετοχή του χρέους σε πηγές χρηματοδότησης¹³.

Οι μελέτες για τη διάρθρωση του κεφαλαίου έχουν ήδη μια πλούσια ιστορία και ένα ευρύ φάσμα. Διεξάγονται για περισσότερο από μισό αιώνα και περιλαμβάνουν αναζήτηση για καθοριστικούς παράγοντες και μια θεωρητική περιγραφή των αποφάσεων που λαμβάνονται, τον καθορισμό της βέλτιστης δομής του κεφαλαίου, την εξέταση της δυναμικής των αλλαγών του και πολλές άλλες πτυχές που σχετίζονται με αυτό¹⁴.

Η ενιαία αγορά των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι η τρίτη μεγαλύτερη οικονομία στον κόσμο. Η οικονομική ολοκλήρωση, η οποία συνεχίζεται εδώ και πολλά χρόνια, έχει εξαλείψει πολλές διαφορές μεταξύ των μελών της κοινότητας. Ένας από τους σημαντικότερους τομείς ολοκλήρωσης αφορά τις συνθήκες λειτουργίας των επιχειρήσεων. Επομένως, ο καθορισμός κοινών χαρακτηριστικών και διαφορών στις συνθήκες διαμόρφωσης της κεφαλαιακής

¹³ Brealey, et al., (2016). Principles of corporate finance, p. 37. Miglo, A. (2016). Capital structure in the modern world, p. 67. Ross, S., et al., (2013). Fundamentals of corporate finance. P. 65.

¹⁴ Graham, J. R., & Leary, M. T. (2011). A review of empirical capital structure research and directions for the future. P. 309–345. Hasan, M. B. (2017). The capital structure conundrum: Revisited in the literature. p. 4(2), 29–42. Kumar, S., Sureka, R., & Colombage, S. (2020). Capital structure of SMEs: A systematic literature review and bibliometric analysis. p.535–565.

διάρθρωσης φαίνεται να είναι σημαντικό ζήτημα από την άποψη της επιστήμης και της οικονομικής πρακτικής.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΚΕΦΑΛΑΙΟΥΧΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΣΤΗΝ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

3.1 Η εμφάνιση της Κεφαλαιουχικής Εταιρείας

Η Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία (Ι.Κ.Ε.) αποτελεί έναν σύγχρονο και ευέλικτο τύπο κεφαλαιουχικής εταιρείας. Κύριο χαρακτηριστικό γνώρισμα της εταιρείας είναι το είδος των εισφορών, οι οποίες διακρίνονται σε κεφαλαιακές εισφορές, εξωκεφαλαιακές και εγγυητικές εισφορές. Το εταιρικό κεφάλαιο της ΙΚΕ καθορίζεται χωρίς περιορισμό από τους εταίρους, που σημαίνει ότι μπορεί να είναι και μηδενικό. Διαθέτει νομική προσωπικότητα και είναι εμπορικό ακόμα κι αν ο σκοπός του δεν είναι εμπορικός. Μπορεί να συσταθεί από ένα ή περισσότερα φυσικά ή νομικά πρόσωπα. Μόνο η εταιρεία και τα περιουσιακά της στοιχεία ευθύνονται για εταιρικές υποχρεώσεις. Οι ιδρυτές που συναλλάχτηκαν με τρίτους στο όνομα της εταιρείας, πριν από τη σύστασή της, ευθύνονται απεριόριστα και εις ολόκληρον¹⁵.

3.2 Γενικά Χαρακτηριστικά της Ευρωπαϊκής Ιδιωτικής Εταιρείας

Στις 25 Ιουνίου 2008, η Επιτροπή εξέδωσε πρόταση κανονισμού σχετικά με το καταστατικό της Ευρωπαϊκής Ιδιωτικής Εταιρείας (Societas Privata Europaea, εφεξής: SPE), η οποία αναμενόταν να εφαρμοστεί από 1.7.2010 στα 27 κράτη μέλη ως νέα υπερεθνική εταιρεία μορφή. Από νομική και τεχνική άποψη, η SPE ιδρύεται

¹⁵ Νεγκάκης, Χ. (2016). Λογιστική Εταιρειών, Σύμφωνα με τα Ελληνικά και τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα, Εκδόσεις Αειφόρος Λογιστικής, Θεσσαλονίκη, σελ. 319.

ως εταιρεία κλειστού κεφαλαίου, είναι κοινοτική εταιρεία περιορισμένης ευθύνης, η οποία όμως διαφέρει σε πολλά θέματα από τις γνωστές ΕΠΕ των κρατών μελών. Έχει τη δική της νομική προσωπικότητα, ευθύνεται για τα χρέη της μαζί με την εταιρική της περιουσία και οι εταιρικές της μετοχές δεν είναι διαπραγματεύσιμες στο χρηματιστήριο.

Εισάγεται με τον Κανονισμό, ο οποίος έχει ως στόχο να δημιουργήσει ένα νομικό πλαίσιο το οποίο έχει καθολική και άμεση εφαρμογή στο σύνολο των κρατών μελών. Μπορεί να δημιουργηθεί με ένα (1) Ευρώ εταιρικό κεφάλαιο. Στις σχέσεις του εξωτερικού της περιβάλλοντος, δηλαδή στις σχέσεις που συνάπτει η εταιρεία και οι εταίροι της με τρίτους, περικλείεται από ένα σχεδόν πλήρες και αυτόνομο κοινοτικό πλαίσιο και για τη ρύθμιση των εσωτερικών εταιρικών σχέσεων και προβλέπεται από τη νομοθεσία η δυνατότητα ελεύθερης έκφρασης. Ορισμένα θέματα που περιλαμβάνονται στο πρώτο μέρος του παραρτήματος του σχεδίου καταστατικού πρέπει να εγκριθούν από τους ιδρυτικούς εταίρους και να ληφθούν υπόψη στο καταστατικό¹⁶.

3.3 Σύγκριση της Ευρωπαϊκής Ιδιωτικής Εταιρείας με τις Άλλες Ευρωπαϊκές Εταιρικές Μορφές

Η Ευρωπαϊκή Ιδιωτική Εταιρεία αποτελεί την 4^η διεθνής εταιρική μορφή μετά τον Ευρωπαϊκό Όμιλο Οικονομικού Σκοπού¹⁷, την Ευρωπαϊκή Εταιρία¹⁸ και Ευρωπαϊκή Συνεταιριστική Εταιρία¹⁹. Ανάμεσα στις ανωτέρω τρεις εταιρικές μορφές που έχουν ήδη υιοθετηθεί, εκτιμάται ότι η Ευρωπαϊκή Ιδιωτική Εταιρεία θα έχει μεγαλύτερο αντίκτυπο στην Ευρωπαϊκή Ένωση, καθώς θα είναι η κατάλληλη εταιρική μορφή για την ανάπτυξη των μικρομεσαίων επιχειρήσεων στην ευρωπαϊκή αγορά, μέσω τη δυνατότητα δημιουργίας δικτύου θυγατρικών εταιρειών.

Αναγκαία να θεσμοθετηθεί η Ευρωπαϊκή Ιδιωτική Εταιρεία ενώ το υποστηρίζει και η Ομάδα Ευρωπαϊκού Οικονομικού Σκοπού και η Ευρωπαϊκή

¹⁶ Παπαδημόπουλος Ι, ΧρΙΔ Θ/2009 σελ. 89.

¹⁷ Κανονισμός 2317/1985.

¹⁸ Κανονισμός 2157/2001.

¹⁹ Κανονισμός 1435/2003.

Συνεταιριστική Εταιρεία καθώς δημιουργία τους αποσκοπεί στο να εξυπηρετεί μόνο συγκεκριμένους σκοπούς και συνεπώς δεν είναι ωφέλιμοι οι σκοποί αναδιάρθρωσης σε όμιλο εταιρειών ή στο πλαίσιο μιας μικρομεσαίας επιχείρησης. Η ευρωπαϊκή εταιρεία αποτελεί την πρώτη υπερεθνική μορφή μετοχικής εταιρείας, η οποία έθεσε σε εφαρμογή για πρώτη φορά τη μεγάλη επανάσταση επιτρέποντας βάση νομικού πλαισίου τις διασυνοριακές συγχωνεύσεις καθώς και τη μεταφορά της έδρας της εταιρείας από το ένα κράτος μέλος στο άλλο, χωρίς εκκαθάριση. Βέβαια το ευρωπαϊκό εταιρικό δίκαιο διέπεται από πλήθος κανόνων που μειώνουν την ελκυστικότητά του.²⁰

Η Ευρωπαϊκή Εταιρεία τυγχάνει εφαρμογής μόνο σε ομίλους εταιρειών και όχι σε μεμονωμένες οντότητες. Στοχεύει σε μια ιδιαίτερα ευρέως κατανομημένη εταιρική συμμετοχή, είναι πολύ άκαμπτη ως εταιρική μορφή, πιο ακριβή για τις μικρότερες επιχειρήσεις. Μέχρι το 2010 υπήρχαν μόνο 613 Ευρωπαϊκές Εταιρείες²¹ στην Ευρωπαϊκή Ένωση, τα περισσότερα από τα οποία είναι εγγεγραμμένα στη Γερμανία και την Τσεχική Δημοκρατία²². Η Ευρωπαϊκή Εταιρεία απέτυχε στον σκοπό της και είναι εντελώς ακατάλληλη για τη διασυνοριακή οργάνωση και λειτουργία των μέσων ενημέρωσης.

Αυτά ακριβώς είναι τα προβλήματα που προσπάθησαν να ξεπεραστούν για το καταστατικό της Ευρωπαϊκής Ιδιωτικής Εταιρείας κατά την καθιέρωση και λειτουργία του νέου ευρωπαϊκού εταιρικού τύπου, προκειμένου να το καταστήσουν πιο ευέλικτο, ελκυστικό και προσαρμοσμένο στις ανάγκες των επιχειρήσεων και ιδιαίτερα των μικρομεσαίων. μεγάλες επιχειρήσεις (ΜΜΕ) για κινητικότητα και

²⁰ Τέτοιοι είναι : (1) το εφαρμοστέο δίκαιο, (2) η απαίτηση η πραγματική έδρα και η καταστατική έδρα της Ευρωπαϊκής Εταιρείας πρέπει να βρίσκονται στο ίδιο κράτος μέλος (άρθρο 7 του Κανονισμού της Ευρωπαϊκής Εταιρείας). Αντίθετα, για την Ευρωπαϊκή Ιδιωτική Εταιρεία είναι δυνατός, με σχετική καταστατική ρύθμιση, να οριστεί διαφορετική έδρα και άλλος τόπος πραγματικής διοίκησης της εταιρείας (άρθρο 7 της πρότασης), (3) το ελάχιστο κεφάλαιο που απαιτείται για την ίδρυση του Ευρωπαϊκού της Εταιρείας ορίζεται σε 120.000 € (άρθρο 4 του Καταστατικού της). Αντίθετα, το κεφάλαιο της Ευρωπαϊκής Ιδιωτικής Εταιρείας ορίζεται σε 1 Ευρώ (άρθρο 19 της Πρότασης) (4) Ευρωπαϊκή Εταιρεία δεν μπορεί να συσταθεί από την αρχή, αλλά μόνο από ήδη υπάρχουσες εταιρείες και νομικά πρόσωπα (άρθρο 2 του Κανονισμού της Ευρωπαϊκής Εταιρείας), ενώ μια Ευρωπαϊκή Ιδιωτική Εταιρεία μπορεί να δημιουργηθεί από την αρχή. (5) οι εταιρείες που απαρτίζουν μια ευρωπαϊκή εταιρεία πρέπει να βρίσκονται σε διαφορετικά κράτη μέλη (άρθρο 2), ενώ όσον αφορά την Ευρωπαϊκή Ιδιωτική Εταιρεία, ο προτεινόμενος κανονισμός δεν προβλέπει την προϋπόθεση της ευρωπαϊκής διασυνοριακής σύνδεσης κατά τη διάρκεια της ίδρυσης και λειτουργία.

²¹ Σύμφωνα με έρευνα από 16 Αυγούστου 2010 του Ευρωπαϊκού Συνδικαλιστικού Ινστιτούτου (European Trade Union Institute ETUI) <http://ecdb.worker.participation.eu/>

²² Pandova M., <http://textos.pucp.edu.pe/texto/RevistaInternacional-Approach---Ano1-Nro1-Lima-2011> σελ. 77 επ.,.

εξωστρέφεια. Η έναρξη ισχύος της Ευρωπαϊκής Ιδιωτικής Εταιρείας, παρά την πρόβλεψη στην αρχική πρόταση της Κομισιόν για την έναρξη ισχύος της στα 27 κράτη μέλη από 1/7/2010, φαινόταν να έρχεται το έτος 2011, ωστόσο αναμένεται ακόμη η θεσμοθέτησή της²³.

3.4 Διασυνοριακή Μεταφορά της έδρας της Ευρωπαϊκής Ιδιωτικής Εταιρείας

Η διάταξη αυτή βασίζεται στον Κανονισμό 2137/85, σχετικά με τη σύσταση Ευρωπαϊκής Ομάδας Οικονομικών Σκοπών (EOIS), τον Κανονισμό 2157/2001, για το καταστατικό της Ευρωπαϊκής Εταιρείας και τον Κανονισμό 1435/2003, για το καταστατικό του Ευρωπαϊκού Συνεταιρισμού Εταιρείες, οι οποίες όντως προβλέπουν μηχανισμό που δίνει στα νέα νομικά πρόσωπα τη δυνατότητα να μεταφέρουν την καταστατική τους έδρα - και συνεπώς την πραγματική τους έδρα, δεδομένου ότι τα δύο αυτά γραφεία πρέπει να βρίσκονται στην ίδια χώρα μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης – σε άλλη χώρα, βέβαια αυτό δεν σημαίνει ότι θα πρέπει να διαλυθεί το αρχικό νομικό πρόσωπο αλλά ούτε και να δημιουργηθεί νέο. Η Ευρωπαϊκή Εταιρεία, η οποία κατέχει την πρωτιά στην ιεραρχία όσον αφορά στη μορφή μετοχικής εταιρείας, επιτρέποντας έτσι πλήθος διασυνοριακών συγχωνεύσεων για πρώτη φορά²⁴ και τη μεταφορά της έδρας της εταιρείας από το ένα κράτος μέλος στο άλλο, χωρίς εκκαθάριση.

Ωστόσο, αυτή η μεταβίβαση συνεπάγεται αναγκαστικά αλλαγή όσον αφορά το εθνικό δίκαιο που εφαρμόζεται στη νομική οντότητα που πραγματοποιεί τη μεταβίβαση²⁵. Σε ότι αφορά το σύνολο των τυπικών και ουσιαστικών προϋποθέσεων οι οποίες πρέπει να πληρούνται στις περιπτώσεις διασυνοριακής μεταφοράς της έδρας μιας εταιρείας, αντίστοιχες προϋποθέσεις θα πρέπει να ισχύουν για την SPE, για

²³ Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο κατέθεσαν τροποποιήσεις στην αρχική Πρόταση της Επιτροπής.

²⁴ Η 19^η Οδηγία 2005/56/ΕΚ για τις διασυνοριακές συγχωνεύσεις εταιρειών περιορισμένης ευθύνης εκδόθηκε αργότερα στις 25.11.2005. Τροποποιήθηκε η εν λόγω Οδηγία από την Οδηγία 2009/109/ΕΚ μεταφέρθηκε σε Ελληνικό δίκαιο με το Ν. 3777/2009 (ΦΕΚ Α 127/28-7-2009).

²⁵ Cartesio, C-210/2006, Απόφαση του Δικαστηρίου (τμήμα μείζονος συνθέσεως) της 16ης Δεκεμβρίου 2008

παράδειγμα που ορίζονται από άλλους ευρωπαϊκούς τύπους κανόνων, σε περίπτωση διασυνοριακής μεταφοράς της έδρας τους.

Σύμφωνα με το άρθρο 36 του προτεινόμενου κανονισμού για την Ευρωπαϊκή Ιδιωτική Εταιρεία, το σχέδιο μεταφοράς του διοικητικού οργάνου, η απόφαση της συνέλευσης των μετόχων, το πιστοποιητικό από την αρμόδια αρχή του κράτους μέλους καταγωγής οδηγούν στο ότι οι διατυπώσεις που προβλέπονται στο άρθρο 36 του προτεινόμενου κανονισμού έχουν τηρηθεί και απαιτούνται και εδώ. Τέλος η εγγραφή στο μητρώο της νέας έδρας, αφού ελεγχθούν οι προϋποθέσεις εγγραφής από την αρμόδια αρχή του κράτους μέλους υποδοχής και για τους εταίρους μειοψηφίας που αντιτίθενται στη μεταβίβαση της έδρας και για τους εταιρικούς πιστωτές, το δίκαιο του εφαρμόζεται στο κράτος προέλευσης (άρθρο 36, πρόταση παράγραφος, κανόνας, παράγραφος 6)²⁶.

3.5 Εξελίξεις της Ελληνικής Νομοθεσίας

Η πλειοψηφία των ελληνικών επιχειρήσεων ανήκουν στην μικρομεσαία κατηγορία καθώς και άλλες επιχειρήσεις οι οποίες έχουν περισσότερο οικογενειακό χαρακτήρα. Σε αντίθεση με το ευρωπαϊκό δίκαιο άλλων κρατών μελών, το ελληνικό εταιρικό δίκαιο που προορίζεται για μικρομεσαίες επιχειρήσεις έχει παραμεληθεί εδώ και δεκαετίες. Τα υπόλοιπα κράτη έχοντας εταιρικές μορφές με περισσότερο ανταγωνιστικό χαρακτήρα θέτουν στην Ελλάδα σε δυσμενή θέση.

Ο εταιρικός τύπος ο οποίος έχει τη μεγαλύτερη ζήτηση στο σύνολο της ελληνικής οικονομίας προκειμένου να ασκηθούν μικρομεσαίες επιχειρηματικές δραστηριότητες είναι η εταιρεία περιορισμένης ευθύνης (Ε.Π.Ε.), συνήθως στην τυπική της μορφή. Σε αντίθεση με το δίκαιο της περιορισμένης ευθύνης, που τα τελευταία χρόνια έχει δεχτεί επανειλημμένες παρεμβάσεις με στόχο να ενσωματώσει κοινοτικές οδηγίες η σημαντικότερη είναι η ψήφιση του Ν. 3604/2007, με σκοπό να αναμορφώσει και να επικαιροποιήσει τη νομοθεσία της Ε.Π.Ε., ως ενδιάμεσου εταιρικού τύπου μεταξύ της Ανώνυμης Εταιρείας και των προσωπικών εταιρειών.

²⁶ Παπαδημόπουλος, Χρ1Δ Θ/2009, σελ. 96.

Η Ε.Π.Ε. δεν ανταποκρίνεται στις σημερινές ανάγκες κυρίως τις δυσκίνητες διατάξεις του νόμου για την ίδρυση και λειτουργία της Ε.Π.Ε., την ανάγκη εκτεταμένης συμβολαιογραφικής παρέμβασης κατά τη σύστασή της και κατά τη μεταβίβαση εταιρικών μεριδίων. Η διπλή πλειοψηφία (άτομα και κεφάλαια) που απαιτείται για τη λήψη οργανωτικών αποφάσεων, η πληρωμή ασφαλιστικών εισφορών όλων των εταίρων της Ε.Π.Ε., αλλά το σχετικό κόστος σε τήρηση βιβλίων τρίτης τάξης.

Όλα αυτά αιτιολογούν πλήρως τη μη ανταγωνιστικότητα της ελληνικής LLC σε σχέση με τη νομοθεσία άλλων κρατών μελών, καθώς υπάρχει υπερβολική επιβράδυνση και επιβάρυνση της ίδρυσης ΕΠΕ με αδικαιολόγητα υψηλό κόστος στην Ελλάδα. Καταδεικνύουν την ανάγκη εκσυγχρονισμού της ελληνικής νομοθεσίας για τις ΕΠΕ με κεντρικό στόχο να γίνει η Ελληνική ΕΠΕ διεθνώς πιο ανταγωνιστική και πιο ελκυστική, με άλλα λόγια τη δημιουργία ενός νέου εταιρικού τύπου που να ανταποκρίνεται καλύτερα στις ανάγκες των μικρομεσαίων επιχειρήσεων.

Συνεπώς, τέθηκε σε ισχύ ο Ν. 4072/2012, ο οποίος αφορά μία πολύ αποτελεσματική είσοδο ενός νέου εταιρικού τύπου, ενώ είναι σε θέση να συμπεριλάβει κάθε τύπο επιχείρησης, είτε είναι έντασης κεφαλαίου είτε έντασης εργασίας, μπορεί να διαμορφωθεί γρήγορα και παρέχει ευελιξία τόσο όσον αφορά τις νόμιμες διαμορφώσεις όσο και τη συμμετοχή.

Με τον νέο εταιρικό τύπο, είναι σημαντικό να διαχωριστεί η επιχειρηματικότητα από την έννοια του εταιρικού κεφαλαίου (από ένα μικρό ποσό κεφαλαίου σε μηδενικό κεφάλαιο κατά την ίδρυση της εταιρείας), αξιολογώντας άλλα χαρακτηριστικά (για παράδειγμα, τη συμμετοχή ατόμων των οποίων η συμβολή στην ανάπτυξη της εταιρείας ή προσωπική αποζημίωση αντισταθμίζει την έλλειψη εταιρικών περιουσιακών στοιχείων).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΚΕΦΑΛΑΙΟΥΧΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ

4.1 Ελληνική Κεφαλαιουχική Εταιρεία

Μια νέα εταιρική μορφή έχει εισαχθεί στην ελληνική νομοθεσία με τον Νόμο αριθ. 4072/2012, Και οι δύο μορφές στοχεύουν στο να διευκολύνουν την επιχειρηματική δραστηριότητα μέσω μιας εταιρικής μορφής εξασφαλίζοντας περιορισμένη ευθύνη στους εταίρους της, ενώ παράλληλα να έχει μια εξαιρετική ευελιξία καθώς και να μπορεί να συσταθεί εύκολα. Οι ιδιωτικές εταιρείες ακολουθούν ένα πλήθος κατευθυντήριων ευρωπαϊκών γραμμών με σκοπό να απλουστευθεί αλλά και ταυτόχρονα να ενημερωθεί η εταιρική μορφή, όπως αυτές που εκπονήθηκαν και διατυπώθηκαν από την Ε.Ε. της Ευρωπαϊκής Ιδιωτικής Εταιρείας (Societas Privata Europaea)²⁷.

Το κύριο χαρακτηριστικό της ιδιωτικής εταιρείας ως είδος κεφαλαιουχικής εταιρείας, αφορά την αμφιταλάντευσή της ανάμεσα σε ΑΕ και Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης. Η καινοτομία της που επιφέρει η εν λόγω νέα επιχειρηματική δομή είναι αυτή της ευελιξίας. Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να επιλέξουν μια πλήρη μορφή εταιρικού κεφαλαίου που περιλαμβάνει μόνο εισφορές κεφαλαίου ή να αναπτύξουν μια ισχυρότερη προσωπική μορφή

Ειδικότερα, η ιδιωτική εταιρεία περιλαμβάνει την εξέλιξη της εταιρείας περιορισμένης ευθύνης, με στόχο την παροχή κινήτρων με σκοπό την προστασία των μελών της από την ίδρυσή της και ταυτόχρονα βοηθώντας και ενισχύοντας την ανταγωνιστικότητα των ΜΜΕ. Μπορεί να πει κανείς ότι, οι εταιρείες μπορούν να συμφωνήσουν και να ενεργήσουν τα συναλλασσόμενα μέρη στο πλαίσιο του δικαίου της Εταιρείας Περιορισμένης Ευθύνης, μπορούν να συμφωνηθούν και να εφαρμοστούν όλα ή σχεδόν όλα μέσω της ευελιξίας που παρέχει ο νόμος της Ιδιωτικής Εταιρείας, ενώ το αντίστροφο δεν ισχύει. συμβεί.²⁸

Ιδιωτική εταιρεία είναι μια κεφαλαιουχική εταιρεία με νομική προσωπικότητα και θεωρείται εμπορική εταιρεία παρόλο που δεν είναι εμπορική επιχείρηση. Η ΙΚΕ ευθύνεται μόνο για τις εταιρικές της υποχρεώσεις ως προς το ενεργητικό της, εκτός από την ευθύνη που αναλαμβάνει κυρίως ο εταίρος, με εγγυητικές εισφορές (άρθρα

²⁷ Νούσια, Κ. (2010), Η Ευρωπαϊκή Ιδιωτική Εταιρεία (Societas Privata Europaea), σελ. 528.

²⁸ Ρόκας, 2019, σελ. 570

43 παρ. 2, 79 του Ν. 4072/2012). Το κύριο χαρακτηριστικό είναι ότι η εισφορά ενός τουλάχιστον εταίρου που λαμβάνει τουλάχιστον μία μετοχή της εταιρείας αντιστοιχεί σε εισφορά κεφαλαίου τουλάχιστον μίας χρηματικής αξίας όπως για παράδειγμα η εισφορά ενός (1) ευρώ. (άρθρο 77 Ν.4072/2012).

Ωστόσο, οι εταίροι έχουν τη δυνατότητα να παρέχουν και να λαμβάνουν εταιρικά μερίδια μαζί με άλλους τύπους εισφορών: για παράδειγμα μη κεφαλαιακές εισφορές (άρθρο 78 του ν. 4072/2012) και τις εγγυητικές εισφορές (άρθρο 7 του ν. αρ. 4072/2012), η αξία του οποίου δεν μπορεί να υπερβαίνει το 75% της υποχρέωσης που αναλαμβάνουν οι εταίροι έναντι των πιστωτών της εταιρείας.²⁹

Η πρωτοτυπία της ΙΚΕ δεν είναι η χρήση ενός συνόλου από χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία όπως εταιρικά κεφάλαια και άλλα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία, αλλά η χρήση άλλων αγαθών, όπως η υπόσχεση εργασίας και υπηρεσιών ή η εγγύηση δανείου. Ειδικότερα, οποιοσδήποτε επιχειρηματικός και εμπορικός σκοπός και επιθυμία των μερών μπορεί να μετουσιωθεί στην ΙΚΕ, οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να επιλέξουν την πλήρως κεφαλαιοποιημένη μορφή, που να περιέχει μόνο κεφαλαιακές εισφορές είτε να αναπτύξουν μια έντονα προσωπική μορφή.³⁰

Σε αυτό το πλαίσιο, τα μέρη μπορούν να συνεισφέρουν είτε κεφάλαια ή άλλα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία ή υποσχέσεις για εργασία, υπηρεσίες ή εργασία, είτε μπορούν να δεσμευτούν ότι θα καλύψουν τυχόν μελλοντικά χρέη της εταιρείας έναντι των πιστωτών της εταιρείας. Με άλλα λόγια, μέσω της ΙΚΕ και μέσω του καταστατικού και των συμφωνιών των εταίρων, προκύπτει νομικά η δυνατότητα αυτές οι εξωκεφαλαιακές και εγγυητικές εισφορές να κεφαλαιοποιηθούν και να δημιουργηθεί επιχειρηματικό κέρδος.³¹

Η επωνυμία της εταιρείας ΙΚΕ μπορεί να είναι είτε αντικειμενική, που σημαίνει να διαμορφώνεται ανάλογα το αντικείμενο και ο σκοπός της επιχείρησης, είτε υποκειμενική, δηλαδή να σχηματίζεται με το όνομα ενός ή περισσοτέρων από τους εταίρους, είτε συνδυασμός των παραπάνω. Θα μπορούσε επίσης να είναι φανταστικό. (άρθρο 43 Ν. 4072/2012) Ανεξάρτητα από την επωνυμία, η γραπτή

²⁹ Αιτιολογική Έκθεση Νόμου 4072/2012

³⁰ Αιτιολογική Έκθεση Νόμου 4072/2012

³¹ Αιτιολογική Έκθεση Νόμου 4072/2012

μνεία της «Ιδιωτικής Εταιρείας» είναι υποχρεωτική, κυρίως προς ενημέρωση των συναλλασσόμενων.

Η διάρκεια της ΙΚΕ θα πρέπει μόνο να καθοριστεί (άρθρο 46 του Ν. 4072/2012). Εάν η διάρκεια δεν καθορίζεται από το καταστατικό, τεκμαίρεται ότι το Π.Κ. διαρκεί δώδεκα (12) έτη από την ίδρυσή του. Αυτή η χρονική περίοδος μπορεί να παραταθεί με απόφαση των εταίρων. Αυτό που έχει σημασία είναι ότι η ΙΚΕ μπορεί να λυθεί πριν από τη λήξη της δωδεκαετίας, με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης των εταίρων, που λαμβάνεται με απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των εταιρικών μεριδίων της εταιρείας, χωρίς καμία τροποποίηση του καταστατικού της εταιρείας.

Ο νόμος αναφέρει ρητά ότι η ΙΚΕ έχει νομική προσωπικότητα που πηγάζει από την ίδρυσή της και την επιχειρηματική της ιδιότητα και απορρέει από το είδος της εταιρείας χωρίς να έχει άμεση εξάρτηση από τον σκοπό της, δηλαδή την άσκηση εμπορικής δραστηριότητας. Μια εταιρεία ιδρύεται και αποκτά νομική προσωπικότητα κατά την εγγραφή της στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο.

Ο σχετικός νόμος προβλέπει τη δυνατότητα της ΙΚΕ να συσταθεί ως ενιαία εταιρεία ή ενιαία εταιρεία μετά την ίδρυσή της με συγχώνευση όλων των εταιρικών μεριδίων σε ένα άτομο. Για τις εταιρικές υποχρεώσεις ευθύνεται μόνο το νομικό πρόσωπο της εταιρείας. Οι εταίροι δεν έχουν καν περιορισμένη ευθύνη. Μοναδική εξαίρεση εταίρου που έχει περιορισμένη ευθύνη για τα χρέη της εταιρείας είναι αν αναλαμβάνει εγγυητική εισφορά.

Η ΙΚΕ μπορεί να συσταθεί σε μία ημέρα, ενώ ο Νόμος εξουσιοδοτεί ξεκάθαρα τη σύστασή του, ακόμη και αν απαιτείται εξουσιοδότηση για την επιδίωξη του σκοπού του. Το νομικό πρόσωπο μπορεί να λάβει αριθμό φορολογικού μητρώου (ΑΦΜ) και να λειτουργήσει. Ωστόσο, εφόσον δεν χορηγείται η άδεια, η λειτουργία της νομικής οντότητας περιορίζεται σε άλλες ενέργειες, για παράδειγμα προπαρασκευαστικές ενέργειες, και σίγουρα όχι σε εκείνες για τις οποίες απαιτείται η εξουσιοδότηση.³²

Σύμφωνα με το άρθρο 49 του Νόμου αριθ. 4072/2012, η ΙΚΕ μπορεί να ιδρύεται από ένα ή περισσότερα φυσικά ή νομικά πρόσωπα. Η ιδρυτική πράξη είναι

³² Ρόκας, 2012, σελ. 580

απλό ιδιωτικό έγγραφο. Δεν απαιτείται έγγραφο συμβολαιογράφου, εκτός εάν οι εταίροι το επιθυμούν ή απαιτείται από το Νόμο ή εάν περιουσιακά στοιχεία, των οποίων η μεταβίβαση πραγματοποιείται αποκλειστικά με συμβολαιογραφικό έγγραφο (π.χ. εισφορά ακίνητης περιουσίας), εισφέρονται στην ΙΚΕ. Η ιδρυτική πράξη πρέπει να περιέχει το καταστατικό της εταιρείας. Τα απαραίτητα στοιχεία που πρέπει να περιλαμβάνονται στο καταστατικό της εταιρείας είναι τα ακόλουθα:³³

- Το όνομα, η διεύθυνση κατοικίας και η διεύθυνση email οποιουδήποτε συνεργάτη της εταιρείας.
- Η ονομασία της εταιρείας.
- Η έδρα της εταιρείας.
- Το αντικείμενο και ο σκοπός της επιχείρησης.
- Το καθεστώς της εταιρείας ως κεφαλαίου.
- Το ύψος του κεφαλαίου της εταιρείας, το συνολικό ποσό της κάθε είδους εισφοράς που αναλαμβάνουν οι εταίροι και η αξία τους.
- Ο συνολικός αριθμός των μετοχών της εταιρείας.
- Ο αρχικός αριθμός των μετοχών της εταιρείας κάθε εταίρου και το είδος της εισφοράς που αντιστοιχούν.
- Η διοίκηση και η εκπροσώπηση της εταιρείας.
- Η διάρκεια της εταιρείας.

Τέλος, οποιεσδήποτε ειδικές συμφωνίες για την προώθηση της εταιρικής σχέσης, οι οποίες περιέχονται στο καταστατικό της εταιρείας και δεν είναι αντίθετες με το Νόμο, θεωρούνται μέρος αυτού και όχι ξεχωριστές.³⁴

³³ Ρόκας, 2012, σελ. 581

³⁴ Αντωνόπουλος, 2012, σελ. 39

4.2. Λόγοι Δημιουργίας ΙΚΕ

Δύο είναι οι μεγάλες κατηγορίες στις οποίες χωρίζονται οι εταιρίες οι Κεφαλαιουχικές και οι Προσωπικές. Στις Κεφαλαιουχικές Εταιρείες όπως έχει γίνει εκτενέστερη αναφορά παραπάνω ανήκει η ανώνυμη εταιρεία (Α.Ε.), η Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης (Ε.Π.Ε.) καθώς και η νέα μορφή εταιρικής ιδιωτικής κεφαλαιουχικής εταιρείας (Ι.Κ.Ε.). Μεταξύ των Προσωπικών περιλαμβάνεται η Ομόρρυθμη Εταιρεία (Ο.Ε.) και η Ετερόρρυθμη Εταιρεία (Ε.Ε.)

- ✓ Μια ομόρρυθμη εταιρεία έχει μόνο ομόρρυθμους εταίρους, αλλά ο σκοπός και η λειτουργία της εταιρείας είναι απόλυτα συνδεδεμένη με τους εταίρους. Δεν διαθέτει εταιρικό κεφάλαιο για το λόγο αυτό στηρίζεται αποκλειστικά και μόνο στο σύνολο των εισφορών των μελών. Οι συνεργάτες είναι υπεύθυνοι για την προσωπική τους περιουσία και απεριόριστα για τις εταιρικές υποχρεώσεις. Οι ασφαλιστικές εισφορές στον ΕΦΚΑ βαρύνουν αποκλειστικά τους εταίρους με ελάχιστο ποσό. Τηρεί απλά βιβλία λογιστικά. Είναι μια μορφή εταιρείας που δεν περιλαμβάνει εταίρους που κατέχουν σημαντικά περιουσιακά στοιχεία, καθώς ευθύνονται για όλα τα περιουσιακά τους στοιχεία σε περίπτωση πτώχευσης.
- ✓ Η Ετερόρρυθμη Εταιρεία (Ε.Ε.) είναι έκφραση της ΟΕ, καθώς περιλαμβάνει τους ομόρρυθμους εταίρους, υπάρχει όμως ετερόρρυθμος εταίρος που έχει περιορισμένη ευθύνη, μόνο με την εισφορά του για τις υποχρεώσεις της επιχείρησης. Τηρεί απλά βιβλία ως προς τη λογιστική διαχείριση.
- ✓ Η Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης είναι κεφαλαιουχική εταιρεία. Θέλει Διπλή πλειοψηφία για τη λήψη αποφάσεων καθώς και Συμβολαιογραφικό έγγραφο για την ίδρυση αλλά και τις τροπολογίες. Υπεύθυνη για τυχόν οφειλές είναι μόνο η εταιρεία. Το εταιρικό κεφάλαιο αποτελείται από εταιρικά μερίδια. Μπορεί επίσης να συσταθεί ατομική επιχείρηση. Μετά την ίδρυση της Ιδιωτικής Κεφαλαιουχικής Εταιρείας ως εταιρικού τύπου με τον νόμο 4072/2012, η ΕΠΕ δεν παρουσιάζει κανένα πλεονέκτημα και οι νέες ΕΠΕ αποτελούν μόνο το 1% των νέων εταιρειών.

- ✓ Οι Ανώνυμες Εταιρείες (Α.Ε.) είναι κεφαλαιουχικές εταιρείες με μετοχικό κεφάλαιο τουλάχιστον 24.000 ευρώ. Η Α.Ε. έχει μόνο κεφαλαιακές εισφορές, το Διοικητικό Συμβούλιο αποτελείται από τουλάχιστον 3 μέλη. Η εταιρική μορφή ΑΕ είναι κατάλληλη για σύσταση εταιρειών με πολλούς μετόχους, μεγάλο μετοχικό κεφάλαιο και μεγάλο κύκλο εργασιών. Η S.A. είναι μια σύνθετη εταιρεία με ειδικές διαδικασίες ίδρυσης και λειτουργίας και με κρατική εποπτεία. Δεν συνιστάται για κάποιον νέο στην αγορά.
- ✓ Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία, διαφέρει από τις υπόλοιπες εταιρείες γιατί ο σχηματισμός του γίνεται με ιδιωτικό έγγραφο και ηλεκτρονικά μέσω της Υπηρεσίας μιας Στάσης. Δεν απαιτείται ελάχιστο κεφάλαιο. Δυνατότητα σύστασης ατομικής επιχείρησης. Παροχή διαφόρων ειδών εταιρικών εισφορών. Περιορισμός ευθύνης των εταίρων (εκτός αυτών των οποίων η εισφορά είναι εγγυημένη). Η επιλογή της συγκεκριμένης εταιρείας ενδείκνυται περισσότερο για επιχειρηματική δραστηριότητα, η οποία αναμένεται να έχει μικρό ή μεσαίο τζίρο και, σε κάθε περίπτωση, όχι ιδιαίτερα μεγάλο τζίρο.

Η ΙΚΕ ως εταιρικός τύπος με τον Ν. 4072/2012, έγινε για να αντικαταστήσει σταδιακά την ΕΠΕ, η οποία παρουσιάζει κατά βάση ορισμένες δυσκολίες ως προς τη λειτουργία της (κυρίως λόγω του κανόνα της διπλής πλειοψηφίας προκειμένου να λαμβάνουν αποφάσεις από την Συνέλευση εταίρων), για το λόγο αυτό δεν αναμένεται να ληφθεί απόφαση από την αντίστοιχη Συνέλευση Εταίρων σε Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία, φυσικά μπορεί να εισαχθεί με σχετική καταστατική ρύθμιση.

4.3 Διαδικασία Μετασχηματισμού Από και Σε ΙΚΕ

Μια ιδιωτική κεφαλαιουχική εταιρεία μπορεί να μετατραπεί στο σύνολο των εταιρικών τύπων με νομική προσωπικότητα. Έτσι, μπορεί να μετατραπεί σε Ανώνυμη Εταιρεία, Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης, Ομόρρυθμη Εταιρεία, Ετερόρρυθμη Εταιρεία και σε συνεταιρισμό. Αυτό προϋποθέτει η διάταξη του πρώτου εδαφίου του άρθρου 106 του Ν. 4072/2012, που αναφέρεται γενικά στη μετατροπή ιδιωτικής κεφαλαιουχικής εταιρείας σε οποιαδήποτε εταιρεία, εκτός βέβαια αν εξαιρείται από κάποιες ειδικές διατάξεις.

Το άρθρο 72 παράγραφος 5 του ν. 4072/2012 λαμβάνει την απόφαση των εταίρων για μετατροπή της με αυξημένη πλειοψηφία. Εάν απαιτείται συμβολαιογραφικό έγγραφο για τη σύσταση νέας εταιρείας, αυτό το είδος θα πρέπει να περιλαμβάνεται στην επόμενη εταιρική απόφαση. Πράγματι, εάν οι εταίροι της μετατρεπόμενης εταιρείας ευθύνονται για τα χρέη της, απαιτείται η ρητή συγκατάθεσή τους.

Αυτό συμβαίνει στην περίπτωση εταίρων με εγγυητικές εισφορές, σύμφωνα με το τέταρτο εδάφιο, οι οποίοι ευθύνονται και μετά τη μετατροπή με τις προϋποθέσεις της διάταξης αυτής. Η απόφαση μετατροπής περιέχει όλους τους όρους σύστασης της νέας εταιρείας.

Σε αντίθετη περίπτωση για μετατροπή θα ακολουθηθεί η διαδικασία ίδρυσης της εταιρείας, η οποία θα μετατραπεί. Η απόφαση μετατροπής από την απόφαση εγγραφής στο ΓΕΜΗ και το νέο καταστατικό της εταιρείας Ιδιωτικής Κεφαλαιουχικής Εταιρείας παύει να υφίσταται και η μετατρεπόμενη εταιρεία συνεχίζεται και οι εκκρεμείς δίκες συνεχίζονται στο όνομα της νέας εταιρείας χωρίς διακοπή της δίκης.

Σε περίπτωση που υπάρχουν διοικητικές άδειες που εκδίδονται στο όνομα της υπό μετατροπής εταιρείας θα υφίστανται υπέρ της νέας εταιρείας. Εξυπακούεται ότι εάν ιδιωτική κεφαλαιουχική εταιρεία μετατραπεί σε κεφαλαιουχική, η αξιολόγηση θα γίνεται βάσει άρθρων όπως του 9 επ. του Νόμου 2190/1920.

Κίνδυνο ενδέχεται να διατρέχουν οι εταιρικοί δανειστές της Ομόρρυθμης Εταιρείας, παρά την πρόβλεψη της παραγράφου πέντε, οι δανειστές εταιρείας με υψηλό κεφάλαιο, οι εταιρικοί δανειστές κάθε εταιρείας αν οι εταίροι είχαν παράσχει προσωπικές εγγυήσεις συνδεδεμένες με την εταιρική του ιδιότητα. Σε περίπτωση που προβληθούν αντιρρήσεις και δεν κριθούν εύλογες, ύστερα από αίτηση της μετατρεπόμενης εταιρείας το δικαστήριο του άρθρου 48 του Νόμου 4072/2012, που κοινοποιείται στους δανειστές που πρόβαλαν ενστάσεις εάν θεωρούν ότι η οικονομική κατάσταση της νέας εταιρείας ή οι εγγυήσεις που τους δόθηκαν ή τους δόθηκαν δεν δικαιολογούν τις αντιρρήσεις τους. Η μετάβαση γίνεται με την εγγραφή στο ΓΕΜΗ της απορριπτικής απόφασης ενστάσεων, απόφαση η οποία εξ ορισμού υπόκειται μόνο σε έφεση. Εάν η ερήμην απόφαση προσβληθεί και η προσβολή απορριφθεί, η μετάβαση πραγματοποιείται με την καταχώριση της απορριπτικής απόφασης στο ΓΕΜΗ.

Με την εγγραφή της μετατροπής στο ΓΕΜΗ, η μετατρεπόμενη εταιρεία θα συνεχίσει με τη μορφή ιδιωτικής κεφαλαιουχικής εταιρείας. Όπως έχει ήδη συζητηθεί, τόσο η νομική προσωπικότητα όσο και οι εκκρεμείς διαφορές θα συνεχιστούν στο όνομα της νέας εταιρείας, αποκλείοντας κάθε δικαστική διαμάχη. Τυχόν διοικητικές άδειες που εκδίδονται στο όνομα της μετατραπέυσας εταιρείας θα συνεχίσουν να υφίστανται στο όνομα της εταιρείας

Εάν μετατραπεί ομόρρυθμη ή ετερόρρυθμη εταιρεία σε ιδιωτική κεφαλαιουχική εταιρεία, ο ομόρρυθμος εταίρος ευθύνεται για τις εταιρικές υποχρεώσεις που έχει αναλάβει η εταιρεία μέχρι την εγγραφή της μετατροπής στο ΓΕΜΗ, μετά την πάροδο πέντε ετών από την εγγραφή. Το άρθρο αυτό, που εναρμονίζεται με το άρθρο 64 EN³⁵, περικλείει και το δικαίωμα της αναγκαστικής εκτέλεσης, ανεξάρτητα από τον τίτλο στον οποίο αυτό βασίζεται.

Εξάλλου, η πενταετία είναι πιο σωστό να ξεκινάει από την δημοσίευση της μετατροπής στο διαδικτυακό τόπο του ΓΕΜΗ (άρθρο 16 παρ. 1 Νόμος 3419/2005). Αν η αξίωση του τρίτου δεν είναι απαιτητή κατά την συντέλεση της μετατροπής ή κατά την δημοσίευση της στο διαδικτυακό τόπο, για την παύση της ευθύνης θα ληφθεί υπόψη ο χρόνος που καθίσταται απαιτητή και είναι δικαστικά επιδιώξιμη.

³⁵ Αντωνόπουλος, 2007, παρ. 25 αριθ.33 επ.

Η παύση της ευθύνης ισχύει και στην περίπτωση που η αξίωση κατά της εταιρείας βεβαιώθηκε με τελεσίδικη δικαστική απόφαση³⁶. Αν οι εταιρικοί δανειστές συγκατατέθηκαν εγγράφως για τη μετατροπή της εταιρείας, οι ανωτέρω ομόρρυθμοι εταίροι σταματούν να ευθύνονται μόλις συντελεστεί η μετατροπή.

4.4 Φορολογία ΙΚΕ

Η Ι.Κ.Ε. τηρεί υποχρεωτικά διπλογραφικά βιβλία (Γ' Κατηγορίας), όπως οι Ανώνυμες Εταιρίες και Εταιρίες Περιορισμένης Ευθύνης πράγμα που διασφαλίζει σε μεγάλο βαθμό την διαφάνεια της λόγω του διπλογραφικού συστήματος. Οι λογαριασμοί που χρησιμοποιούνται κατά τη σύσταση της Ι.Κ.Ε. με κεφαλαιακές εισφορές είναι³⁷:

40.10 Οφειλόμενες κεφαλαιακές εισφορές εταίρων Ι.Κ.Ε.: Η δημιουργία του λογαριασμού πραγματοποιείται κατά τη φάση της σύστασης ή της αύξησης του εταιρικού κεφαλαίου της εταιρείας και εμφανίζει τις εισφορές κεφαλαίου που καταβάλλουν οι εταίροι στην εταιρεία, όπως αναγράφεται στο καταστατικό ή σε οποιαδήποτε τροποποιημένη πράξη αύξησης. Με την καταβολή όλων των εκκρεμών εισφορών κεφαλαίου χρεώνεται και κλείνει ο λογαριασμός οπότε και πιστώνεται ο λογαριασμός 40.15 «Καταβληθείσες Κεφαλαιακές Εισφορές Συνεργατών Ι.Κ.Ε.».

40.15 Καταβλημένες κεφαλαιακές εισφορές εταίρων Ι.Κ.Ε: Ο λογαριασμός δημιουργείται κατά την έναρξη της εταιρείας και αντικατοπτρίζει τις εισφορές κεφαλαίου των εταίρων σύμφωνα με το καταστατικό της. Το υπόλοιπο του λογαριασμού είναι πάντα σε πίστωση (ίδια θέση) και υπόκειται σε μείωση ή αύξηση ανάλογα με την αύξηση, μείωση ή επιστροφή εταιρικού κεφαλαίου.

33.03 Εταίροι Ι.Κ.Ε. – Λογαριασμός κάλυψης κεφαλαίου: Ο λογαριασμός αφορά το κεφάλαιο της εταιρείας. Επιβαρύνεται με τα ποσά που αναγράφονται στο καταστατικό και εμφανίζει την απαίτηση που έχει η εταιρεία από κάθε εταίρο για την εισφορά τους στο κεφάλαιο της εταιρείας. Ο λογαριασμός κλείνει χρεώνοντας τον 33.04 "Ι.Κ.Ε. Εταίροι- Οφειλόμενες Εισφορές Κεφαλαίου".

³⁶ Αντωνόπουλος, παρ. 25 αριθ. 38.

³⁷ Νεγκάκης, Χ. (2016).ό.π., σελ. 331-332.

33.04 Εταίροι Ι.Κ.Ε. – Οφειλόμενες κεφαλαιακές εισφορές: Ο λογαριασμός απευθύνεται στις απαιτήσεις που έχει η εταιρεία απέναντι στους εταίρους καλύπτοντας κεφάλαιο ή οποιαδήποτε αύξηση σε αυτό με καταβολή μετρητών ή εισφορών σε είδος. Ο λογαριασμός κλείνει όταν οι εταίροι καταβάλλουν το πλήρες οφειλόμενο κεφάλαιο που αντιστοιχεί στον καθένα.

Από τις διατάξεις του νόμου περί ΙΚΕ προκύπτει ότι υπάρχει διάκριση μεταξύ κάλυψης και καταβολής του κεφαλαίου. Η σημαντική διαφορά με την ανώνυμη εταιρεία είναι ότι ο εταίρος της ΙΚΕ, ανεξάρτητα από την ολοσχερή καταβολή των εισφορών του, έχει πλήρη διοικητικά και περιουσιακά δικαιώματα έναντι κάθε εταίρου με την αξία των μεριδίων που έχει καλύψει.

Η πρόβλεψη ξεχωριστών λογαριασμών για την παρακολούθηση του οφειλόμενου και του καταβλημένου κεφαλαίου, των 40.10 «οφειλόμενες κεφαλαιακές εισφορές εταίρων ΙΚΕ», 40.15 «Καταβεβλημένες κεφαλαιακές εισφορές εταίρων ΙΚΕ», 40.20 «Οφειλόμενες εξωκεφαλαιακές εισφορές εταίρων Ι.Κ.Ε.», 40.25 «Καταβλημένες εξωκεφαλαιακές εισφορές εταίρων Ι.Κ.Ε.», 40.30 «Οφειλόμενες εγγυητικές εισφορές εταίρων Ι.Κ.Ε.», 40.30 « Οφειλόμενες εγγυητικές εισφορές εταίρων Ι.Κ.Ε. με εταιρικά μερίδια» και 40.35 «Καταβεβλημένες εγγυητικές εισφορές εταίρων Ι.Κ.Ε. με εταιρικά μερίδια» εκτιμούμε ότι είναι περιττή, διότι σύμφωνα με τα Πρότυπα εμφανίζονται ως πληροφορίες συμπληρωματικές στις σημειώσεις και όχι σε λογαριασμούς ουσίας.

Ακύρωση Κεφαλαιακών Εισφορών

Όπως ήδη αναφέρθηκε παραπάνω, στην Ι.Κ.Ε. το εταιρικό κεφάλαιο πρέπει να καταβληθεί πλήρως κατά τη σύσταση της εταιρείας αλλά και κατά την αύξηση του εταιρικού κεφαλαίου να υπάρχει καταβολή από τους εταίρους σε όλο το μέρος τους. Μέσα σ' ένα μήνα από την σύσταση της εταιρείας πρέπει να γίνει πρακτικό πιστοποίησης καταβολής κεφαλαίου με πρακτικό του Διαχειριστή της ΙΚΕ στο Γ.Ε.ΜΗ.. Σε περίπτωση μη εξόφλησης του συνόλου, ο διαχειριστής μπορεί να προβεί σε αντίστοιχη μείωση κεφαλαίου και ακύρωση εταιρικών μεριδίων της εταιρείας που αντιστοιχούν στο απλήρωτο κεφάλαιο με πρακτικό της Γενικής Συνέλευσης των εταίρων και τροποποίηση καταστατικού και κατάθεση αυτών στο Γ.Ε.ΜΗ..

Εξωκεφαλαιακές Εισφορές³⁸

Παροχές που δεν υπόκεινται σε εισφορά κεφαλαίου, όπως υποχρέωση εργασίας ή παροχή υπηρεσιών, περιλαμβάνονται στις εξωκεφαλαιακές εισφορές. Η απόδοση των παροχών αυτών σχετίζεται με συγκεκριμένο ή αόριστο χρόνο και πρέπει να περιγράφεται επακριβώς και να καθορίζεται η αξία τους στο καταστατικό. Οι εξωκεφαλαιακές εισφορές διενεργούνται κατά και μετά τη σύσταση και εγγράφονται στα λογιστικά έγγραφα (βιβλία) της εταιρείας με την αξία που ορίζεται στο καταστατικό.

Εάν δεν εκπληρωθεί η πρόβλεψη της μη κεφαλαιακής εισφοράς, η εταιρεία μπορεί νόμιμα να ζητήσει την εκπλήρωση ή την ακύρωση των μετοχών τους. Σε περίπτωση ακύρωσης των μετοχών ή της αναγκαστικής πώλησής τους, ο εταίρος υποχρεούται να καταβάλει στην εταιρεία χρήματα, που αντιστοιχούν στο μέρος της ανεκπλήρωτης παροχής.

Οι κυριότεροι λογαριασμοί που χρησιμοποιούνται κατά τη σύσταση της Ι.Κ.Ε., ή σε μεταγενέστερο στάδιο όταν υπάρχουν και εξωκεφαλαιακές εισφορές είναι:

40.20 Οφειλόμενες εξωκεφαλαιακές εισφορές εταίρων Ι.Κ.Ε.: Ο λογαριασμός δημιουργείται στο στάδιο της σύστασης ή σε μεταγενέστερο χρόνο και οι εξωκεφαλαιακές εισφορές που καταβάλλουν οι εταίροι στην εταιρεία αναγράφονται στο καταστατικό ή σε οποιαδήποτε τροποποιητική πράξη. Μετά την κάλυψη των παροχών, ο λογαριασμός χρεώνεται και κλείνει, οπότε πιστώνεται ο λογαριασμός 40.25 «Εξοφλημένες Μη Κεφαλαιακές Εισφορές Συνεργατών Ι.Κ.Ε.».

40.25 Καταβλημένες εξωκεφαλαιακές εισφορές εταίρων Ι.Κ.Ε.: Η δημιουργία του λογαριασμού αντικατοπτρίζει τις εξωκεφαλαιακές εισφορές που οφείλονται στους εταίρους σύμφωνα με το καταστατικό. Το υπόλοιπο του λογαριασμού είναι πάντα πιστωτικό (λογαριασμός ιδίων κεφαλαίων) και αυξάνεται όταν συσσωρεύεται η εξωκεφαλαιακή εισφορά.

18.20 Οφειλόμενες παροχές από εξωκεφαλαιακές εισφορές εταίρων Ι.Κ.Ε.: Η δημιουργία του λογαριασμού εμφανίζει μη κεφαλαιουχικές εισφορές που

³⁸ Νεγκάκης, Χ. (2016).ό.π., σελ. 338-339.

οφείλονται σε εταίρους ανά είδος πρόβλεψης. Κλείνει όταν συσσωρευτεί το συγκεκριμένο όφελος και μεταφέρεται στο λογαριασμό λειτουργίας στο τέλος του έτους.

Εγγυητικές Εισφορές³⁹

Συνέταιρος ιδιωτικής κεφαλαιουχικής εταιρείας μπορεί να αναλάβει την ευθύνη απέναντι σε τρίτους για τα χρέη της εταιρείας, μέχρι του ποσού που ορίζεται στο καταστατικό. Η ευθύνη αυτή αντανακλάται στο σύνολο των εγγυητικών εισφορών των εταίρων, η αξία των οποίων δεν πρέπει να ξεπερνάει το εβδομήντα πέντε τοις εκατό (75%) του ποσού των δανείων που αναλαμβάνουν την ευθύνη για την πληρωμή τους.

Η ευθύνη αυτή των εταίρων υπάρχει άμεσα και πρωτίστως έναντι των πιστωτών της εταιρείας, οι οποίοι μπορούν να μηνύσουν απευθείας τους εταίρους. Όταν αρκετοί εταίροι αναλαμβάνουν την ευθύνη με αυτόν τον τρόπο, η ευθύνη είναι «κοινή». Επομένως, ένας εταίρος που κάνει εγγυητική εισφορά παίρνει μετοχές της εταιρείας για το 75% της αξίας της εισφοράς του, αλλά δεν του δίνονται μετοχές για το υπόλοιπο 25%.

Οι κυριότεροι λογαριασμοί που χορηγούνται για τη σύσταση Ιδιωτικής Κεφαλαιουχικής Εταιρίας (Ι.Κ.Ε.) και εγγυητικές εισφορές είναι:

40.30 Οφειλόμενες εγγυητικές εισφορές εταίρων Ι.Κ.Ε. με εταιρικά μερίδια: Ο λογαριασμός δημιουργείται στο στάδιο της σύστασης ή αργότερα και αντικατοπτρίζει τις εγγυητικές εισφορές 75% που αναλαμβάνουν οι εταίροι για την κάλυψη των υποχρεώσεων της εταιρείας προς τρίτους. Μετά την αποδοχή της εγγύησης από τον τρίτο, ο λογαριασμός χρεώνεται και κλείνει, οπότε πιστώνεται ο λογαριασμός 40.35 «Καταβληθείσες εγγυητικές εισφορές εταίρων ΙΚΕ με εταιρικές μετοχές».

40.31 Οφειλόμενες εγγυητικές εισφορές εταίρων Ι.Κ.Ε. χωρίς εταιρικά μερίδια: Ο λογαριασμός δημιουργείται στο στάδιο της ίδρυσης ή αργότερα και αντικατοπτρίζει τις εγγυητικές εισφορές 25% που αναλαμβάνουν οι εταίροι για την κάλυψη των υποχρεώσεων της εταιρείας προς τρίτους και μη συμμετοχής στο

³⁹ Νεγκάκης, Χ. (2016).ό.π., σελ. 341-342.

κεφάλαιο. Μετά την αποδοχή της εγγύησης από τον τρίτο, ο λογαριασμός χρεώνεται και κλείνει, οπότε πιστώνεται ο λογαριασμός 40.36 «Καταβληθείσες εγγυητικές εισφορές εταίρων ΙΚΕ χωρίς εταιρικές μετοχές».

40.35 Καταβλημένες εγγυητικές εισφορές εταίρων Ι.Κ.Ε. με εταιρικά μερίδια: Ο λογαριασμός εμφανίζει τις εγγυητικές εισφορές των εταίρων κατά τη στιγμή της συμμετοχής του κεφαλαίου και αφορά το ποσό της εγγύησης 75% σύμφωνα με τη νομοθεσία. Το υπόλοιπο του λογαριασμού είναι πάντα σε πίστωση (λογαριασμός Καθαρής θέσης) και αυξάνεται όταν ο δανειστής λάβει αντίστοιχη εγγύηση.

40.36 Καταβλημένες εγγυητικές εισφορές εταίρων Ι.Κ.Ε. με εταιρικά μερίδια: Ο λογαριασμός εμφανίζει τις εγγυητικές εισφορές των μη συμμετεχόντων εταίρων και φροντίζει για το 25% του αναληφθέντος ποσού της εγγύησης σύμφωνα με τον Νόμο. Το υπόλοιπο του λογαριασμού είναι πάντα σε πίστωση (λογαριασμός Καθαρής θέσης) και αυξάνεται όταν ο δανειστής λάβει αντίστοιχη εγγύηση.

4.5 Διαχειριστές

Μια εταιρεία διοικείται και εκπροσωπείται από έναν ή περισσότερους διαχειριστές. Ο νόμος προβλέπει και την περίπτωση της διαχείρισης, στην οποία, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά από το καταστατικό, τα καθήκοντα διαχείρισης και εκπροσώπησης ασκούνται από κοινού από τους εταίρους ή τον μοναδικό εταίρο. Επίσης, διαχειριστής μπορεί να οριστεί μόνο από φυσικό πρόσωπο, εταίρο ή μη. Ο διαχειριστής εκπροσωπεί την εταιρία και ενεργεί όνομά της κάθε πράξη που αφορά στη διοίκηση, τη διαχείριση της περιουσίας της εταιρίας αλλά και σε κάθε πράξη για την επιδίωξη του σκοπού της.⁴⁰

Ωστόσο, ανάλογα με το καταστατικό, η άσκηση ορισμένων εξουσιών είναι πιθανό να ανατεθεί στον διαχειριστή. Το καταστατικό μπορεί να ορίζει τον τρόπο διαχείρισης και εκπροσώπησης της ΙΚΕ (νομική διαχείριση). Η συντήρηση μπορεί να

⁴⁰ Νεγκάκης, Χ. (2016).ό.π., σελ. 324.

γίνει για σταθερό ή αόριστο χρονικό διάστημα. Γενικά, η απόφαση για τον διορισμό διαχειριστή λαμβάνεται με την πλειοψηφία του συνολικού αριθμού των μετοχών της εταιρείας. Σε περίπτωση ύπαρξης περισσότερων του ενός διαχειριστών, η διαχείριση και η εκπροσώπηση της εταιρείας αναλαμβάνονται συλλογικά εκτός αν ορίζεται διαφορετικά από το καταστατικό προβλέπει διαφορετικά⁴¹.

Ο διαχειριστής της εταιρείας δεν επιτρέπεται να επιδιώκει την επίτευξη προσωπικών συμφερόντων που ανταγωνίζονται τα συμφέροντα της εταιρείας, καθώς και να προβαίνει σε ενέργειες για λογαριασμό του ή τρίτων που είναι αντίθετες με το σκοπό της εταιρείας. Ως μεμονωμένος εταιρικός εταίρος, η Ε.Π. Ε., ή Ι.Κ.Ε. Παρόμοια με την αποστολή της εταιρείας. Επίσης, οι διευθυντές πρέπει να είναι εμπιστευτικοί για τις εταιρικές υποθέσεις, αλλά εάν προκύψουν προσωπικά συμφέροντα κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, ειδικά σε περίπτωση σύγκρουσης με τα συμφέροντα της εταιρείας, υποχρεούνται να το αναφέρουν έγκαιρα στους εταίρους⁴².

Οι διαχειριστές ευθύνονται έναντι της εταιρείας για οποιαδήποτε παράβαση νόμου, νόμων και αποφάσεων εταίρων και τυχόν διοικητικά λάθη. Διαχειριστική ευθύνη δεν υφίσταται όταν οι πράξεις ή οι παραλείψεις βασίζονται σε νόμιμη απόφαση των εταίρων ή σε σχέση με λογική επιχειρηματική απόφαση που βασίζεται στην καλή πίστη και στην εξυπηρέτηση των εταιρικών συμφερόντων. Στην περίπτωση που υπάρχουν περισσότεροι διαχειριστές που ενεργούν από κοινού τότε ευθύνονται εις ολόκληρον⁴³.

Ο διαχειριστής δεν αμείβεται για τις υπηρεσίες του, εκτός εάν προβλέπεται διαφορετικά στο καταστατικό ή άλλως αποφασιστεί από τους εταίρους. Ένας διαχειριστής μπορεί να ανακληθεί με απόφαση των εταίρων ή από δικαστήριο. Είναι ο μοναδικός που πληρώνει ασφαλιστικές εισφορές στον ΕΦΚΑ. Όταν το καταστατικό δεν προβλέπει πλειοψηφία, η επαναφορά του διαχειριστή γίνεται με απόφαση των εταίρων του συνόλου των μετοχών της εταιρείας. Σε περίπτωση απομάκρυνσης διαχειριστή από το δικαστήριο, πρέπει να συντρέχει επιτακτικός λόγος όπως

⁴¹ Νεγκάκης, Χ. (2016).ό.π., σελ. 324.

⁴² Νεγκάκης, Χ. (2016).ό.π., σελ. 325.

⁴³ Νεγκάκης, Χ. (2016).ό.π., σελ. 325.

παράβαση καθηκόντων ή ανικανότητα τακτικής διαχείρισης και αρκεί να το ζητήσει ο εταίρος κατά ένα δέκατο (1/10) του συνόλου των εταιρικών μεριδίων⁴⁴.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

5.1 Διμερείς Συμφωνίες και Εναρμόνιση της Φορολογίας σε Επίπεδο Ε.Ε.

Σε επίπεδο ΕΕ, η ένταξη των κρατών μελών στο σύστημα της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχει αναμφίβολα οδηγήσει σε μείωση της κρατικής φορολογικής αρχής επί των εταιρειών.⁴⁵ Η αλήθεια είναι ότι όσο περισσότερο προχωρά η φορολογική εναρμόνιση σε επίπεδο ΕΕ, τόσο χαμηλότερη γίνεται η κυριαρχία των κρατών. Ωστόσο, η ακόλουθη διάκριση παρατηρείται μετά την έναρξη ισχύος μιας οδηγίας της Ένωσης.

Στην περίπτωση διμερούς συμφωνίας μεταξύ κρατών μελών, είναι σαφές ότι οι διατάξεις που αντίκεινται στις κοινοτικές απαιτήσεις θα πρέπει να μεταρρυθμιστούν ώστε να συμμορφώνονται με το κοινοτικό δίκαιο, ενόψει της αρχής της υπεροχής του δικαίου της Ένωσης. Ωστόσο, το πρόβλημα έγκειται στις περιπτώσεις σύναψης Διμερούς Συμφωνίας μεταξύ ενός κράτους μέλους και ενός τρίτου κράτους. Στην περίπτωση αυτή, το κράτος μέλος θα πρέπει να ενσωματώσει

⁴⁴ Νεγκάκης, Χ. (2016).ό.π., σελ. 326.

⁴⁵ Hamaekers, H., (1993). Fiscal Sovereignty and Tax Harmonization in the EC, p. 25

τις διατάξεις της οδηγίας στο εθνικό του δίκαιο, γεγονός που θα έθετε αυτόματα τη συμφωνία σε ανώτερη θέση από το επίσημο εθνικό δίκαιο.⁴⁶

Αυτό το πρόβλημα, εκτός από την επίλυση των τεχνικών δυσκολιών, δεδομένου Η επαναδιαπραγμάτευση των ρυθμίσεων με το τρίτο συμβαλλόμενο κράτος μπορεί επίσης να είναι επιθυμητή ενόψει των στόχων που επιδιώκει το κράτος μέλος κατά τη σύναψη της επίμαχης σύμβασης. Φυσικά, η ΕΕ δεν μπορεί να αγνοήσει ότι η ίδια είναι μέρος της διεθνούς κοινωνίας, γεγονός που τη βάζει σε ένα «παιχνίδι» σκληρού ανταγωνισμού ενάντια σε άλλες οικονομικές δυνάμεις, όπως οι ΗΠΑ και η Ιαπωνία.

Ως εκ τούτου, πρέπει να αντιμετωπίσει όχι μόνο τον ανταγωνισμό μεταξύ των κρατών μελών αλλά και τον ανταγωνισμό με τρίτες χώρες. Συνεπώς, η ΕΕ πρέπει να λάβει υπόψη όχι μόνο τη δημιουργία υγιούς ανταγωνισμού μεταξύ των συνιστωσών της κρατών, αλλά και τη διατήρηση της ως πιθανό παράγοντα στη διεθνή βιομηχανική σκηνή, όταν λαμβάνει αποφάσεις για την εναρμόνιση της φορολογίας των επιχειρήσεων.⁴⁷

Οπότε, απαιτείται προσαρμογή στα προβλήματα που δημιουργούνται από τις ταχέως μεταβαλλόμενες οικονομικές συνθήκες σε διεθνές επίπεδο. Το άρθρο 115 ΣΛΕΕ είναι ο μόνος κανόνας του πρωτογενούς δικαίου της ΕΕ που προβλέπει ρητά την αρμοδιότητα του Συμβουλίου, με τη βοήθεια της Επιτροπής και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, να εκδίδει οδηγίες για την προσέγγιση των επιμέρους εθνικών διατάξεων με άμεσο αντίκτυπο στη λειτουργία του Ενιαία Αγορά.

Παρά την έλλειψη ρητής αναφοράς στον τομέα της άμεσης φορολογίας στο πρωτογενές δίκαιο της Ένωσης, τα κράτη μέλη δεσμεύονται να ακολουθούν τη νομολογία του ΔΕΚ/ΔΕΕ όσον αφορά τη φορολογική πολιτική. Αυτό το άρθρο του πρωτογενούς δικαίου της ΕΕ θέτει τα θεμέλια για τη μετατροπή των εθνικών φορολογικών νόμων προς φορολογική εναρμόνιση. Ωστόσο, με αναφορά στο άρθρο 114 παράγραφος 2 της ΣΛΕΕ, καθίσταται σαφές ότι απαιτείται ομοφωνία των κρατών

⁴⁶ Για παράδειγμα, η σχετική διάταξη του Ελληνικού Συντάγματος, Κ. Φινοκαλιώτης, Φορολογικός Νόμος, 5η έκδοση (Σάκκουλας, 2014) 306, « [...] το άρθρο 28 (1) [του Ελληνικού Συντάγματος] προβλέπει ότι η επικύρωση διεθνών συμβάσεων υπερισχύει κάθε άλλης διάταξης νόμου.»

⁴⁷ Φινοκαλιώτης, Κ. Ευρωπαϊκό Φορολογικό και Τελωνειακό Δίκαιο (στα ελληνικά), 590.

της ΕΕ προκειμένου να υιοθετηθούν μόνο εκείνα που δεν δημιουργούν προβλήματα ενόψει της διεθνοποίησης του κεφαλαίου.

- Οδηγία 2003/49 / ΕΚ

Η παρούσα οδηγία επιδιώκει να αντιμετωπίσει ένα από τα βασικά προβλήματα που συνδέονται με τη διασυνοριακή επιχειρηματική δραστηριότητα, δηλαδή τη διπλή φορολογική επιβάρυνση των τόκων και των δικαιωμάτων που καταβάλλουν οι θυγατρικές στις μητρικές τους εταιρείες. Στόχος της Οδηγίας είναι ακριβώς οι περιπτώσεις δανεισμού μεταξύ συνδεδεμένων εταιρειών, όπου η μητρική αυξάνει το κεφάλαιο της θυγατρικής της χορηγώντας δάνειο όταν η τελευταία αντιμετωπίζει οικονομικές δυσκολίες.

Με αυτόν τον τρόπο, η μητρική θα εισπράττει τόκους οι οποίοι, ωστόσο, δεν θα είναι φορολογητέο εισόδημα στο κράτος της θυγατρικής, μειώνοντας έτσι τη συνολική φορολογική επιβάρυνση του ομίλου. Για το λόγο αυτό, η Οδηγία προβλέπει τη φορολόγηση των τόκων και των δικαιωμάτων εκμετάλλευσης στο κράτος της δικαιούχου εταιρείας, δηλαδή της μητρικής εταιρείας.

Ως «τόκοι» ορίζεται το εισόδημα από όλες τις αξιώσεις, ενώ «δικαιώματα» σημαίνει πληρωμές κάθε είδους που λαμβάνονται ως αντάλλαγμα για τη χρήση άυλων περιουσιακών στοιχείων, όπως πνευματικά δικαιώματα, διπλώματα ευρεσιτεχνίας και ακόμη και «τεχνογνωσία». Και οι δύο αυτές οδηγίες διευκολύνουν τον φορολογικό σχεδιασμό καταργώντας το δικαίωμα του κράτους προέλευσης να παρακρατεί φόρους σε μερίσματα, τόκους ή δικαιώματα εκμετάλλευσης που παρουσιάζουν ενδοεταιρική διασυνοριακή κινητικότητα.⁴⁸

- Οδηγία 2009/133 / ΕΚ224

⁴⁸ Οδηγία 2003/49/ΕΚ, άρθρ. 2 : «Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας: (α) ο όρος «τόκος» σημαίνει εισοδήματα από οφειλές κάθε είδους, έστω και με εξασφάλιση με υποθήκη και έστω και αν που φέρει δικαίωμα συμμετοχής στα κέρδη του οφειλέτη, και ειδικότερα, στα έσοδα από τίτλους και εισόδημα από ομόλογα ή ομόλογα, συμπεριλαμβανομένων των ασφαλιστρών και των βραβείων που συνδέονται με αυτούς τους τίτλους, ομόλογα ή ομόλογα. Τα πρόστιμα για καθυστερημένη πληρωμή δεν θεωρούνται τόκοι· (β) ο όρος «δικαιώματα» σημαίνει πληρωμές οποιουδήποτε είδους που λαμβάνονται ως αντάλλαγμα για τη χρήση ή το δικαίωμα χρήσης οποιουδήποτε είδους πνευματικά δικαιώματα λογοτεχνικού, καλλιτεχνικού ή επιστημονικού έργου, συμπεριλαμβανομένων των κινηματογραφικών ταινιών και του λογισμικού, οποιαδήποτε δίπλωμα ευρεσιτεχνίας, εμπορικό σήμα, σχέδιο ή μοντέλο, σχέδιο, μυστική φόρμουλα ή διαδικασία ή για πληροφορίες που αφορούν βιομηχανική, εμπορική ή επιστημονική εμπειρία· πληρωμές για τη χρήση ή το δικαίωμα χρήσης βιομηχανικών, ο εμπορικός ή επιστημονικός εξοπλισμός θεωρείται ως δικαιώματα.»

Αυτή η διάταξη του παράγωγου δικαίου της ΕΕ παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον, καθώς όχι μόνο μειώνει το τοπίο γύρω από το εφαρμοστέο φορολογικό καθεστώς σε περίπτωση εταιρικής αναδιάρθρωσης, αλλά προβλέπει επίσης τη μεταφορά της έδρας των κοινοτικών εταιρικών εντύπων. Η σημασία της παρούσας οδηγίας έγκειται κυρίως στον στόχο που ήδη θέτει στο προοίμιό της, δηλαδή την κατάργηση των εθνικών φορολογικών διατάξεων που εισάγουν διακρίσεις σε βάρος εταιρειών που βρίσκονται σε διαφορετικά κράτη μέλη.⁴⁹

Η πρώτη σημαντική καινοτομία που εισάγεται με την Οδηγία 2009/133/ΕΚ είναι η εισαγωγή της αρχής της «φορολογικής ουδετερότητας».⁵⁰ Αυτή η αρχή συνοψίζεται στη μη φορολόγηση της «υπεραξίας», δηλαδή των κρυφών κεφαλαιουχικών κερδών που προκύπτουν από τη μεταβίβαση περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων, τα οποία θα υπόκεινται σε φορολογία σε περίπτωση λύσης της εταιρείας αντί της αναδιάρθρωσης.⁵¹

Ωστόσο, προκειμένου μια εταιρική αναδιάρθρωση να απολαύσει το προστατευτικό πέπλο της οδηγίας, η αποδέκτρια εταιρεία πρέπει πράγματι να συνδέεται με μόνιμη εγκατάσταση στο συνεισφέρον κράτος μέλος προκειμένου να θεσπιστεί ένα σταθερό κριτήριο για τα φορολογικά δικαιώματα του κράτους προέλευσης επί της αναβολής κέρδη κεφαλαίου.

Μια άλλη καινοτομία της Οδηγίας είναι η ρητή αναγνώριση μηχανισμών που στοχεύουν να αποτρέψουν τον κίνδυνο οριστικής φορολογικής απαλλαγής για την εταιρεία ακριβώς λόγω της φορολογικής ουδετερότητας. Ένας τέτοιος μηχανισμός είναι η «απαλλαγή λόγω μετατροπής», η οποία επιτρέπει στα κράτη μέλη να εισπράττουν τον αναβαλλόμενο φόρο σε μεταγενέστερο σημείο, δηλαδή όταν τα σχετικά περιουσιακά στοιχεία μεταβιβάζονται από τη δικαιούχο εταιρεία σε τρίτο μέρος.⁵²

⁴⁹ Προοίμιο της Οδηγίας 2009/133/ΕΚ, παρ. 3 : «Οι φορολογικές διατάξεις θέτουν σε μειονεκτική θέση τέτοιες πράξεις, σε σύγκριση με εκείνες που αφορούν εταιρείες του ίδιου κράτους μέλους. Είναι απαραίτητο να αφαιρεθεί τέτοια μειονεκτήματα».

⁵⁰ Οδηγία 2009/133/ΕΚ, άρθ. 4, παράγρ. 1 : «Συγχώνευση, διάσπαση ή μερική διάσπαση δεν προκαλεί οποιαδήποτε φορολογία υπεραξίας υπολογίζεται με αναφορά στη διαφορά μεταξύ των πραγματικών αξιών στα περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις που μεταβιβάστηκαν και οι αξίες τους για φορολογικούς σκοπούς.»

⁵¹ Broek, H. Exit Taxation of Cross-Border Mergers after National Grid Indus (European Tax Studies, 1/2012) 27.

⁵² Οδηγία 2009/133/ΕΚ, άρθ. 8, παράγρ. 6 : «Η εφαρμογή των παραγράφων 1, 2 και 3 δεν εμποδίζει τα κράτη μέλη από τη φορολόγηση του κέρδους που προκύπτει από τη μεταγενέστερη μεταβίβαση

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει επίσης το ζήτημα της μεταφοράς της έδρας μιας Ευρωπαϊκής Εταιρείας ή Ευρωπαϊκής Ιδιωτικής Εταιρείας υπό το φως της φορολογίας. Η αναβαλλόμενη φορολογία της υπεραξίας που προκύπτει από τα περιουσιακά στοιχεία που παραμένουν συνδεδεμένα με το κράτος προέλευσης παρέχεται τόσο για τη μεταφορά της έδρας της μόνο όσο και για τη μεταφορά της πραγματικής έδρας της Εταιρείας σε άλλο κράτος μέλος.⁵³ Ωστόσο, θα υπολογιστούν και οι νέες αποσβέσεις των κερδών και των ζημιών που σχετίζονται με αυτά τα περιουσιακά στοιχεία, σαν να μην είχε γίνει ποτέ η μεταβίβαση της έδρας της εταιρείας.⁵⁴

Συνοψίζοντας, η οδηγία 2009/133/EK στοχεύει να αποτρέψει το φορολογικό σύστημα να αποτελεί εμπόδιο στη λήψη επιχειρηματικών αποφάσεων από εταιρείες που επιδιώκουν να συμμετάσχουν ενεργά στην ενιαία αγορά.⁵⁵ Ταυτόχρονα, τα οικονομικά συμφέροντα των κρατών μελών δεν παραμελούνται με την καθιέρωση μηχανισμών διασφάλισης, όπως η ανακούφιση λόγω μετατροπής. Ωστόσο, η οδηγία δεν προβλέπει πρακτικές όπως η φορολογία εξόδου, δηλαδή όταν τα μεταβιβασθέντα

τίτλων που εισπράχθηκαν όπως και το κέρδος που προκύπτει από τη μεταβίβαση τίτλων που υπήρχαν πριν από την απόκτηση.» 229 Οδηγία 2009/133/EK, άρθ. 12, παράγρ. 1 : «Όπου: (α) μια Ευρωπαϊκή Εταιρεία ή μια Ευρωπαϊκή Ιδιωτική Εταιρεία μεταφέρει την έδρα της από ένα κράτος μέλος σε άλλο κράτος μέλος· ή L 310/38 Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης 25.11.2009 EL (β) σε σχέση με τη μεταφορά της καταστατικής του έδρας από ένα κράτος μέλος σε άλλο κράτος μέλος, Ευρωπαϊκή Εταιρεία ή Ευρωπαϊκή Ιδιωτική Εταιρεία, που κατοικεί στο πρώτο κράτος μέλος, παύει να είναι διαμένει σε αυτό το κράτος μέλος και καθίσταται κάτοικος άλλου κράτους μέλους· ότι η μεταφορά των εγγεγραμμένων το αξίωμα ή η παύση της διαμονής δεν επιφέρει καμία φορολογία υπεραξίας, υπολογιζόμενη σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 1, στο κράτος μέλος από το οποίο είναι η καταστατική έδρα μεταβιβάζονται, που προέρχονται από τα περιουσιακά στοιχεία και τις υποχρεώσεις της Ευρωπαϊκής Εταιρείας ή Ευρωπαϊκής Ιδιωτικής Εταιρείας που, κατά συνέπεια, παραμένουν ουσιαστικά συνδέεται με μόνιμη εγκατάσταση της Ευρωπαϊκής Εταιρείας ή Ευρωπαϊκής Ιδιωτικής Εταιρείας στο κράτος μέλος από την οποία έχει μεταφερθεί η καταστατική έδρα και παίζουν ρόλο στη δημιουργία κερδών ή ζημιών λαμβάνονται υπόψη για φορολογικούς σκοπούς.»

⁵³ Οδηγία 2009/133/EK, άρθ. 13, παράγρ. 2 : «Στο βαθμό που μια εταιρεία που μεταβιβάζει την εγγραφή της γραφεία εντός της επικράτειας ενός κράτους μέλους θα επιτρέπεται να μεταφέρουν ή να μεταφέρουν ζημίες που δεν είχαν εξαντληθεί για φορολογικούς σκοπούς, το εν λόγω κράτος μέλος επιτρέπει τη μόνιμη εγκατάσταση, που βρίσκεται στο έδαφός της, της Ευρωπαϊκής Εταιρείας ή Ευρωπαϊκής Ιδιωτικής Εταιρείας που μεταφέρει την έδρα της, αναλαμβάνει τις ζημίες της Ευρωπαϊκής Εταιρείας ή Ευρωπαϊκής Ιδιωτικής Εταιρείας που δεν έχουν εξαντληθεί για φορολογικούς σκοπούς, υπό την προϋπόθεση ότι η μεταφορά προς τα εμπρός ή η μεταφορά ζημιών θα ήταν διαθέσιμη σε συγκρίσιμες περιστάσεις με εταιρεία που συνέχισε να έχει την έδρα της ή που συνέχισε να είναι φορολογική κάτοικος σε αυτήν Κράτος μέλος.»

⁵⁴ Novoa, C. Tax Neutrality in the Exercise of the Right of Establishment within the EU and the Funding of Companies (Intertax, 2010) 568-569.

⁵⁵ Οδηγία 2011/96/ΕΕ του Συμβουλίου, της 30ής Νοεμβρίου 2011, σχετικά με το κοινό φορολογικό σύστημα που εφαρμόζεται στην περίπτωση μητρικών εταιρειών και θυγατρικών διαφορετικών κρατών μελών.

περιουσιακά στοιχεία του δωρητή έχουν ήδη αποσυνδεθεί από το έδαφος του πριν από τη στιγμή της πράξης αναδιάρθρωσης.

5.2 Φορολογικές Διαφορές των ΙΚΕ Μεταξύ των Κρατών Μελών

Στο πλαίσιο αυτό, αλλά στο πλαίσιο της «ευρωπαϊκής ιδιωτικής εταιρείας» που σχεδιάζει η Ευρωπαϊκή Ένωση, εισήχθη στο ελληνικό δίκαιο μια νέα εταιρική μορφή, η ιδιωτική κεφαλαιουχική εταιρεία, με τον Ν. 4072/2012 (Ευθυμιάτου, 1996). Η ΙΚΕ είναι ένα προϊόν ελληνικής σχεδίασης και κύριος στόχος της είναι να καλύψει κυρίως τις ανάγκες των μικρομεσαίων επιχειρήσεων σε μια χώρα που έχει βιώσει και συνεχίζει να υποβάλλεται σε σκληρές δοκιμασίες στο πλαίσιο της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης⁵⁶.

Σύμφωνα με τον Περράκη (2013)⁵⁷ «...Η ΙΚΕ σε ότι αφορά τα νομοθετικά πρότυπα, δεν σχετίζεται με κάποιο αλλοδαπό πρότυπο, αλλά αποτελεί «προϊόν» ελληνικού σχεδιασμού, με βασικό στόχο να καλύψει τις ανάγκες της Ελλάδος και ιδιαίτερα σε περίοδο κρίσης...». Οι καινοτομίες που εισάγονται με την νέα εταιρική μορφή είναι στην πραγματικότητα πρωτόγνωρες για τα διεθνή πρότυπα. Όσον αφορά την Ευρώπη, στη Γερμανία και τη Γαλλία οι εταιρείες εισάγονται με ονομαστικό κεφάλαιο ενός ευρώ, ενώ στην Αγγλία οι λεγόμενες «ιδιωτικές εταιρείες» δεν απαιτούν κεφάλαια. Επίσης, σε όλη την Ευρώπη παρατηρείται μια τάση ανάπτυξης της ευρωπαϊκής ιδιωτικής εταιρείας «Societas Privata Europaea».

Ο ευρωπαϊκός ορισμός του ιδιωτικού μετοχικού κεφαλαίου αναφέρεται σε μια ευρεία κατηγορία επενδύσεων που στοχεύουν σε επιχειρήσεις όλων των μεγεθών για τη βελτίωση της απόδοσης και τη διεθνοποίηση της επιχείρησης. Αυτές οι επενδύσεις παρέχουν κεφάλαια σε νεοσύστατες επιχειρήσεις, ώριμες εταιρείες και εταιρείες πριν από την πτώχευση, γεγονός που οδηγεί σε διάκριση σε επιχειρηματικό κεφάλαιο, ανάπτυξη, αντικατάσταση, κεφάλαια διάσωσης και εξαγορές. Αυτές οι κατηγορίες

⁵⁶ Σινανιώτη – Μαρούδη Α., (2012)., Εμπορικό Δίκαιο – Εταιρίες, σελ. 103 επ.

⁵⁷ Περράκης, Ε. (2012). Ίδρυση και λειτουργία κεφαλαιουχικής εταιρείας. σελ. 142.

παρέχουν περιορισμένου χρόνου χρηματοδότηση προοπτικών εταιρειών που θα περάσουν από το φίλτρο των επενδυτών⁵⁸.

Η προσφορά και η ζήτηση κεφαλαίου είναι ιδιαίτερα χαμηλές σε λιγότερο ανεπτυγμένες χώρες της Ανατολικής και Νότιας Ευρώπης. Ο Zhang (2019)⁵⁹ σημειώνει ότι το ενοποιημένο χρηματοπιστωτικό ρυθμιστικό σύστημα είναι απαραίτητο για να δημιουργηθεί ένα κατάλληλο περιβάλλον για τα ιδιωτικά επενδυτικά κεφάλαια. Ωστόσο, μια τέτοια λύση μπορεί να δημιουργήσει πρόβλημα για τις λιγότερο ανεπτυγμένες χώρες που θα απαιτούσαν μια προσαρμοσμένη λύση.

Τα ιδιωτικά κεφάλαια αντιπροσωπεύουν μόνο ένα κλάσμα όλων των επενδύσεων που πραγματοποιούνται σε αυτές τις χώρες. Η σχετική έκφραση των ιδιωτικών κεφαλαίων σε σχέση με το ΑΕΠ δείχνει το χάσμα μεταξύ Ανατολικής και Δυτικής Ευρώπης.

Σε αντίθεση με τους Bernoth και Colavecchio (2014)⁶⁰, οι οποίοι χρησιμοποίησαν αυτή τη διαίρεση, εμφανίζονται ορισμένες εξαιρέσεις που δεν ταιριάζουν στη γεωγραφική κατανομή, ειδικά στην Ιταλία και την Ουγγαρία. Επομένως, η απλή διαίρεση στην Ανατολική και Δυτική Ευρώπη δεν αρκεί για να ποσοτικοποιήσει τις επιπτώσεις διαφορετικών παραγόντων.

Η σημασία των ιδιωτικών κεφαλαίων τονίζεται σε διάφορα έγγραφα. Υπάρχει ευρεία συναίνεση ότι υπάρχει θετική σχέση μεταξύ ιδιωτικών κεφαλαίων και οικονομικών, που παρουσιάζονται, όπως για παράδειγμα από τον Meyer (2006)⁶¹. Μια ισχυρή αγορά ιδιωτικών μετοχών αντιπροσωπεύει την κινητήρια δύναμη της εμπορευματοποίησης και της καινοτομίας στις σύγχρονες οικονομίες.

Όπως περιγράφεται από τους Popov και Roosenboom (2009)⁶², οι επενδύσεις ιδιωτικών μετοχών επηρεάζουν επίσης θετικά τη δημιουργία εταιρειών σε τομείς με υψηλότερες δραστηριότητες έρευνας και ανάπτυξης. Αυτό το συμπέρασμα ισχύει

⁵⁸ Zhang, C. (2019): Towards a Collective Regulatory Systems of Private Equity Funds in China: Legislative Progress and Political Challenges. pp. 183 – 198.

⁵⁹ Zhang, C. (2019), pp. 183 – 198.

⁶⁰ Bernoth, K. – Colavecchio, R. (2014), pp. 1170 – 1183.

⁶¹ Meyer, T. (2006). Private Equity-Spice for European Economies. *Journal of Financial Transformation*, pp. 61 – 69.

⁶² Popov, A. A. – Roosenboom, P. (2009). On the Real Effects of Private Equity Investment: Evidence from New Business Creation. p.13.

περισσότερο σε χώρες με καλύτερο νομικό σύστημα και καλύτερη επιβολή του νόμου.

Το επίπεδο της δραστηριότητας ιδιωτικών κεφαλαίων στην Ευρώπη είναι χαμηλό και επομένως οι συνολικές επιπτώσεις των ιδιωτικών κεφαλαίων είναι σχετικά μικρές. Ωστόσο, αυτή η επίδραση εξακολουθεί να είναι παρούσα και οδηγεί μεμονωμένες χώρες, αλλά και ολόκληρη την παγκόσμια οικονομία, όπως αναφέρουν οι Aldatmaz και Brown (2020)⁶³. Από την άλλη πλευρά, οι μικροοικονομικές επιπτώσεις μπορούν να φανούν από την άποψη της υψηλότερης απασχόλησης και παραγωγικότητας, χαμηλότερου ποσοστού χρεοκοπίας και υψηλότερων δραστηριοτήτων έρευνας και ανάπτυξης.

Από την πλευρά του επενδυτή, το ιδιωτικό μετοχικό κεφάλαιο συνδέεται με υψηλότερες αποδόσεις λόγω του υψηλότερου προφίλ κινδύνου της επένδυσης. Θα πρέπει επίσης να σημειωθεί ότι υπάρχουν διαφορές μεταξύ του πρώτου και του τελευταίου τεταρτημορίου επενδύσεων ως προς την κερδοφορία⁶⁴. Οι καθοριστικοί παράγοντες των ιδιωτικών κεφαλαίων εξετάζονται σε διάφορα έγγραφα χωρίς ευρεία συναίνεση.

Σύμφωνα με τους Groh και von Liechtenstein (2009)⁶⁵, οι προσδοκίες οικονομικής ανάπτυξης είναι εξαιρετικά σημαντικές για τη δημιουργία επενδύσεων σε όλες τις αναδυόμενες περιοχές, αλλά οι επενδυτές εστιάζουν επίσης σε άλλους καθοριστικούς παράγοντες κατανομής. Ο Oino (2014)⁶⁶ δηλώνει ότι οι αναπτυσσόμενες οικονομίες με χαμηλό πληθωρισμό τείνουν να προσελκύουν όλες τις μορφές επενδύσεων στη χώρα, άρα και επιχειρηματικά κεφάλαια.

Οι συνεισφορές των Gompers και Lerner (2000)⁶⁷ βασίζονται στην υπόθεση ότι οι χώρες με αυξανόμενο ΑΕΠ δημιουργούν περισσότερες επιχειρηματικές ευκαιρίες και έτσι η οικονομική ανάπτυξη είναι η ιδανική κατάσταση για τη δημιουργία νέων επιχειρήσεων. Όσον αφορά το επιχειρηματικό περιβάλλον, οι

⁶³ Aldatmaz, S. – Brown, G. W. (2020). Private Equity in the Global Economy: Evidence on Industry Spillovers. pp. 1 – 23.

⁶⁴ Kelly, R. (2010). Drivers of Private Equity Investment Activity. pp.12-13.

⁶⁵ Groh, A. P. – von LIECHTENSTEIN, H. (2009). How Attractive is Central Eastern Europe for Risk Capital Investors? Journal of International Money and Finance, 28, No. 4, pp. 625 – 647.

⁶⁶ Oino, I. (2014). The Macroeconomic and Environmental Determinants of Private Equity in Emerging Asia Market: The Application of Extreme Bounds Analysis. pp. 51 – 60.

⁶⁷ Gompers, P. – Lerner, J. (2000): The Determinants of Corporate Venture Capital Success: Organizational Structure, Incentives, and Complementarities. pp. 17 – 54.

Gompers και Lerner (2000)⁶⁸ προτείνουν ότι ο φόρος έχει σημαντικό αντίκτυπο σε κάθε επιχείρηση.

Η χαμηλότερη φορολογική επιβάρυνση οδηγεί σε υψηλότερα κέρδη, τα οποία αντιπροσωπεύουν έναν από τους κύριους σκοπούς της επιχείρησης. Τα αποτελέσματα του Oino (2014)⁶⁹ δείχνουν τον ισχυρό αντίκτυπο του νομικού περιβάλλοντος της χώρας στην προσέλκυση επενδύσεων. Η εκτελεστότητα και η προστασία της ιδιοκτησίας θεσπίζουν σημαντικές προϋποθέσεις για την προώθηση της επιχειρηματικής δραστηριότητας.

Από την άλλη πλευρά, η γραφειοκρατία, η διαφθορά και το ανεπαρκώς ανεπτυγμένο επιχειρηματικό περιβάλλον δημιουργούν εμπόδια στις κινήσεις κεφαλαίων. Η διαθεσιμότητα κεφαλαίων φαίνεται να έχει σημαντικό αρνητικό αντίκτυπο στα επιχειρηματικά κεφάλαια.

Ωστόσο, ο πιθανός αντίκτυπος του στην επιλογή εταιρικής μορφής από έναν επιχειρηματία μεταξύ μιας Ευρωπαϊκή ιδιωτική εταιρεία και άλλων επιλογών είναι αβέβαιος. Σε δικαιοδοσίες όπως η Κύπρος και το Ηνωμένο Βασίλειο, όπου ενδέχεται να συσταθούν ιδιωτικές εταιρείες περιορισμένης ευθύνης σε ελάχιστο χρόνο με ελάχιστες διατυπώσεις, δεν θα είναι ισχυρό κίνητρο η επιλογή μιας Ευρωπαϊκής Ιδιωτικής Εταιρείας. Είναι επίσης παράδοξο ότι ο προσδιορισμός των αντικειμένων της Ευρωπαϊκής Ιδιωτικής Εταιρείας δεν περιλαμβάνεται στη λίστα, δεδομένου ότι μία από τις πιθανές αποδείξεις διασυννοριακού στοιχείου μπορεί να είναι η επίδειξη ενός διασυννοριακού εταιρικού αντικειμένου.

Προσδιόρισαν ιδιαίτερα τους νομικούς κανονισμούς, τη διαφθορά, τη δικτύωση και την κακή εταιρική διακυβέρνηση ως τα κύρια εμπόδια για αυτές τις χώρες. Οι Skalická Dušátková, Zinecker και Meluzín (2017)⁷⁰ επισημαίνουν ζητήματα στις νομικές δομές και τα φορολογικά μειονεκτήματα της Τσεχικής Δημοκρατίας, όπου συνιστούν την τόνωση της προσφοράς κεφαλαίου με τη χρήση συνταξιοδοτικών μεταρρυθμίσεων. Ο Jenkinson (2007)⁷¹ καταλήγει στο συμπέρασμα

⁶⁸ Gompers, P. – Lerner, J. (2000). pp. 17 – 54.

⁶⁹ Oino, I. (2014). pp. 51 – 60.

⁷⁰ Skalická Dušátková, M., Zinecker, M. & Meluzín, T. (2017). Institutional Determinants of Private Equity Market in Czech Republic. pp. 83 – 98.

⁷¹ Jenkinson, T. (2007). The Development and Performance of European Private Equity. pp. 318 – 344.

ότι η διανομή του κλάδου ιδιωτικών μετοχών είναι σχετικά συγκεντρωμένη και οι διαφορές παραμένουν.

Επιπλέον, η αποδοχή των διαφόρων εισφορών (κεφαλαιακών και μη) «μεταβιβάζει» στις εταιρικές συμβατικές ρυθμίσεις που στην ΑΕ ή στην ΕΠΕ θα αποτελούσαν μόνο αντικείμενο εξωεταιρικών συμβάσεων. Επίσης, απλοποιεί τις σχέσεις των εταίρων και τη λειτουργία της εταιρείας, διότι όλοι όσοι αποκομίζουν οφέλη στην εταιρεία θεωρούνται εταίροι και έχουν τα δικαιώματα του εταίρου (επί κερδών, ψήφου κ.λπ.).

Βασική καινοτομία είναι η αποσύνδεση της εταιρικής συμμετοχής και των μετοχών από το κεφάλαιο. Ενώ στις κλασικές περιπτώσεις της Α.Ε. και της ΕΠΕ, οι μετοχές και οι εταιρικές μετοχές αποτελούν μέρος του κεφαλαίου και καθορίζουν το μέγεθος της συμμετοχής του κάθε εταίρου, ανάλογα με τον αριθμό των μετοχών που κατέχει, στο σχέδιο νόμου τα πράγματα έχουν διαφορετικά.

Οι εταιρικές μετοχές μειώνονται όχι αποκλειστικά σε κεφάλαιο, ως ενιαίος παρονομαστής, αλλά σε ευρύτερο παρονομαστή, που αποτελείται από την αξία όλων των εισφορών. Αυτό είναι ίσως το πιο βασικό χαρακτηριστικό της προτεινόμενης νέας εταιρικής μορφής: Στην πραγματικότητα, γίνονται δεκτές άλλες εισφορές (εκτός από το κεφάλαιο) και μάλιστα εισφορές που είτε από τη φύση τους δεν μπορούν να εμφανιστούν στον ισολογισμό, όπως η εργασία, είτε αποτελούνται από αναλαμβάνοντας εγγυητική υποχρέωση για τα χρέη της εταιρείας («εγγυητικές» εισφορές, στη Γαλλία ονομάζονται «capital d'engagement»). Επομένως, η εταιρεία μπορεί να έχει στοιχεία προσωπικής εταιρείας.

Επιπλέον, αποφεύγεται η επιμονή στην αποκλειστικότητα των εισφορών που μπορούν να αποτελέσουν το κεφάλαιο, όπως συνέβη σε χώρες, όπως η Γαλλία και η Γερμανία, οι οποίες, όπως ειπώθηκε, σήμερα επιτρέπουν στις εταιρείες περιορισμένης ευθύνης κεφάλαιο 1 ευρώ, αλλά δεν προβλέπουν άλλες εναλλακτικές εισφορές εταιρικού δικαίου, οι οποίες συμβάλλουν στην ενίσχυση της εταιρικής φερεγγυότητας.

Η ΙΚΕ είναι η εταιρική μορφή που θα κυριαρχήσει στην Ελλάδα την επόμενη δεκαετία και είναι πιο ευέλικτη και κοντά στις κεφαλαιουχικές εταιρείες (ΑΕ/ΕΠΕ) λόγω της ιδιαιτερότητας του συνδυασμού των επιμέρους εταιρειών (Ο.Ε./Ε.Ε.) και των σημερινών επιχειρηματικών αναγκών. Το κόστος λειτουργίας της εταιρείας ΙΚΕ

είναι χαμηλότερο σε σύγκριση με την ΑΕ και την ΕΠΕ και αυτό οφείλεται σε έναν βασικό λόγο. Το καταστατικό μιας εταιρείας μπορεί να συνταχθεί σε ιδιωτικό έγγραφο. Η ΙΚΕ έχει άλλη μια πρωτοπορία καθώς οι εταίροι της δεν υποχρεούνται να είναι ασφαλισμένοι στον ΟΑΕΕ-ΕΦΚΑ, παρά μόνο ο διαχειριστής της εταιρείας.

Μια νέα εταιρική μορφή θα εξυπηρετήσει ποικίλες ανάγκες. Αναγνωρίζοντας κάθε μορφής εισφορά, είτε αφορά για εισφορά εργασίας είτε για εισφορά «ευθύνης», ενισχύοντας την πιστοληπτική ικανότητα της εταιρείας. Αυτό καθίσταται ιδιαίτερα σημαντικό για επιχειρήσεις που δεν χρειάζονται υποδομές υψηλού κεφαλαίου (ειδικά επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών). Ταυτόχρονα, ανταποκρίνεται στον καταμερισμό των λειτουργιών των εταίρων εντός της εταιρείας (συνεργάτες που συνεισφέρουν περιουσιακά στοιχεία, που ασχολούνται με την καθημερινή δραστηριότητα, που συνεισφέρουν φερεγγυότητα κ.λπ.), καθιστώντας τη νέα εταιρική μορφή κατάλληλη για οικογενειακές επιχειρήσεις, νεολαία, επιχειρήσεις, μικρές συνεργασίες.⁷²

Οι εταιρείες ιδιωτικών κεφαλαίων και άλλοι διαχειριστές επενδυτικών κεφαλαίων χρησιμοποιούν εδώ και πολύ καιρό το Λουξεμβούργο για να στεγάσουν τα κεφάλαιά τους και τις δομές κεφαλαίων τους για πολύ υγιείς εμπορικούς λόγους. Ωστόσο, η συνεχιζόμενη προσπάθεια για την εξάλειψη της αντιληπτής φοροαποφυγής οδήγησε σε παγκόσμια φορολογική μεταρρύθμιση και σε μια έκρηξη νέων κανόνων και μεταβαλλόμενων ερμηνειών μακροχρόνιων αρχών. Αυτές οι αλλαγές, ιδίως η πρωτοβουλία του ΟΟΣΑ για τη διάβρωση και τη μετατόπιση κερδών (BEPS), έχουν οδηγήσει σε πολυπλοκότητα και αβεβαιότητα.⁷³

Στο εξής, η ικανότητα επίδειξης οικονομικής δραστηριότητας σε μια περιοχή θα είναι ολοένα και πιο σημαντική για να αποδειχθεί ότι οι δομές δεν είναι καταχρηστικές και για να συνεχιστεί η πρόσβαση στις φορολογικές οδηγίες της ΕΕ. Επιπλέον, είναι πιθανό ότι ορισμένες εθνικές φορολογικές αρχές της ΕΕ θα εφαρμόσουν παρόμοιο πρότυπο για την πρόσβαση φορολογικών συνθηκών με τις οδηγίες της ΕΕ. Αυτές οι υποθέσεις μπορεί κάλλιστα να διαμορφώσουν την

⁷² Ζεχερλής Μ., (2017). Για να ιδρύσουμε μία ΙΚΕ, ποια είναι τα οφέλη μας; Είναι η πιο συμφέρουσα μορφή εταιρείας, Διαθέσιμο στο: <https://www.isolog.gr/theme>

⁷³ Marmot M. Bell R., (2009). How the financial crisis affect health?., Department of Epidemiology and Public Health., London pp. 13-14.

εσωτερική πολιτική για την ερμηνεία νέων μέτρων κατά των καταχρήσεων που αναπτύσσονται σε ένα ευρύ δίκτυο συμβάσεων διπλής φορολογίας.⁷⁴

Πιθανότατα θα χρειαστεί χρόνος για να αφομοιώσουν τα κράτη μέλη την απόφαση του ΔΕΕ και να γίνουν κατανοητά τα πλήρη αποτελέσματα. Ωστόσο, οι εταιρείες ιδιωτικών επενδυτικών κεφαλαίων μπορεί να επιθυμούν να ρίξουν μια αντικειμενική ματιά στις δομές που λειτουργούν και στα θέματα που ενδέχεται να παρουσιάζουν. Οι διαχειριστές που πρόκειται να μεταφέρουν κεφάλαια στην αγορά θα πρέπει να εξετάσουν τις πιθανές επιπτώσεις των αποφάσεων στις προτεινόμενες δομές και να υιοθετήσουν μια ευέλικτη προσέγγιση στην τεκμηρίωση κεφαλαίων που θα μπορούσε να επιτρέψει την αναδιάρθρωση στο μέλλον. Όπου μπορεί να υπάρχουν κίνδυνοι, θα είναι σημαντικό να αποφευχθούν οι σπασμωδικές αντιδράσεις και, αντίθετα, να εξετάζονται τα μεμονωμένα γεγονότα και περιστάσεις, καθώς και το ιστορικό, που οδήγησε σε αυτήν την απόφαση.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Μέχρι τώρα, η Ευρωπαϊκή Κοινότητα έχει χρησιμοποιήσει ποικίλες μορφές με σκοπό την διασφάλιση των νομικών κανόνων των εταιρειών εταιρικού δικαίου να συνάδουν με τους στόχους μιας λειτουργικής εσωτερικής αγοράς⁷⁵. Η πρόσφατη προσπάθεια εισαγωγής ως νέου ευρωπαϊκού τύπου «ιδιωτικής» εταιρείας, της «Societas Privata Europaea» (SPE), προς αυτόν τον στόχο κινείται ειδικά σχεδιασμένος για μικρομεσαίες επιχειρήσεις, οι οποίες θα διέπονται από ένα σχεδόν πλήρες και αυτόνομο κοινοτικό πλαίσιο.

Στη συνέχεια, οι Έλληνες νομοθέτες, προσπαθώντας να προβλέψουν τις εξελίξεις και να καταστήσουν το εθνικό εταιρικό δίκαιο ανταγωνιστικό με τις κοινοτικές εταιρείες, εισάγουν στο ελληνικό νομικό σύστημα μια νέα εταιρική μορφή την «Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία (IKE)» με τον Ν. 4072/2012. ως η πιο

⁷⁴ Acharya V., Philippon T., Richardson M., Roubini N. (2009). The financial Crisis of 2007-2009: Causes and remedies. New York: New York University Salomon Center and Wiley Periodicals.

⁷⁵ Baums Theodor, Andersen Paul Krüger, Περάκη Ευάγγελου, Το εγχείρημα σύνταξης ενός Ευρωπαϊκού Πρότυπου Εταιρικού Νόμου, ΔΕΕ, 2008, 1325.

κατάλληλη νομική δομή προκειμένου να στηριχθεί νεανική και καινοτόμος επιχειρηματικότητα, με σκοπό την τόνωση των οικογενειακών επιχειρήσεων ενώ κρίνεται ως η πιο κατάλληλη νομική δομή για την υποστήριξη επιχειρήσεων με έντονο το προσωπικό στοιχείο και των μικρομεσαίων επιχειρήσεων γενικότερα, επιχειρήθηκαν δύο νέοι εταιρικοί τύποι.

Εκ πρώτης όψεως η νέα ελληνική εταιρική μορφή (IKE) φαίνεται να καλύπτει ποικίλες ανάγκες σχεδιασμένη με βάση το μοντέλο «Societas Privata Europaea», που έχει χαρακτηριστεί και ως «μοναδική» εταιρεία. Η ολοκλήρωση της θεσμοθέτησης και των δύο νέων εταιρικών τύπων με την έκδοση του σχετικού Κανονισμού Ευρωπαϊκής Ιδιωτικής Εταιρείας και η πρακτική εφαρμογή τους με την ίδρυση των πρώτων Ευρωπαϊκών Ιδιωτικών Εταιρειών και IKE, καθώς και ο πρακτικός χειρισμός της ισχύουσας νομοθεσίας, της γραφειοκρατίας και των θεμάτων φορολογικής μεταχείρισης, αναμένεται να δώσει τα πρώτα παραδείγματα σχετικά με την αποτελεσματικότητα και την ομαλή συνύπαρξη των δύο νέων μορφών εταιρικού δικαίου.

Όσον αφορά τη *lex societatis*, σε επίπεδο ΕΕ το ζήτημα θα μπορούσε να επιλυθεί δραστικά με την επιλογή ενός Κανονισμού ως νομοθετικού μέσου που θα επικεντρώνεται στην εναρμόνιση του εφαρμοστέου δικαίου για τις εταιρείες. Αυτό θα εξασφάλιζε ομοιόμορφη ερμηνεία και εφαρμογή των κανόνων από τα εθνικά δικαστήρια, ενώ ταυτόχρονα θα εξασφάλιζε μια μορφή «βεβαιότητας» για τις εταιρείες. Προκειμένου να ενισχυθεί αυτή η διασφάλιση, όλα τα είδη εταιρικών εντύπων που ενδέχεται να βρίσκονται σε ένα κράτος μέλος θα πρέπει να περιλαμβάνονται στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού. Όσον αφορά τις σχέσεις με τρίτα κράτη, το καλύτερο σενάριο θα ήταν η καθολική εφαρμογή των διατάξεων του Κανονισμού, αποδεχόμενη ωστόσο ως περιορισμό τους επιτακτικούς εθνικούς κανόνες αναγκαστικής εκτέλεσης κάθε κράτους.

Όσον αφορά τους όρους που θα επιβάλει ένα κράτος είτε σε μια εταιρεία που επιθυμεί να διαγραφεί από το μητρώο της είτε στην εγγραφή ξένης εταιρείας (επανενσωματώσεις εταιρειών), η υιοθέτηση μιας Οδηγίας φαίνεται πιο κατάλληλη. Η λύση αυτή θεωρείται προτιμότερη, δεδομένης της ανάγκης προσαρμογής των κανόνων που θα θεσπίσει η Οδηγία στην αντίστοιχη έννομη τάξη, με σεβασμό των εταιρικών δομών που προβλέπονται σε αυτήν. 265 Σύμφωνα με την ίδια οδηγία, θα

ήταν συνετό να συμπεριληφθούν τυχόν φορολογικοί περιορισμοί που ενδέχεται να προκύψουν κατά τη μεταβίβαση της έδρας της εταιρείας, όπως η επιβολή του φόρου εξόδου, με σκοπό την ομοιόμορφη μεταχείρισή τους σε κοινοτικό επίπεδο και την υπακοή τους στην ελευθερία εγκατάσταση.

Όσον αφορά το διεθνές φορολογικό υπόβαθρο των επιχειρήσεων, υπάρχουν αισθήματα ελπίδας και αισιοδοξίας δεδομένων των νομοθετικών προσεγγίσεων του ΟΟΣΑ την τελευταία δεκαετία, ιδίως με τη θέσπιση της Πρότυπης φορολογικής σύμβασης του για το εισόδημα και το κεφάλαιο και του σχεδίου δράσης για τη τα κέρδη και την μετατόπιση. Ωστόσο, αυτό που θα είχε πραγματικά πιο αποτελεσματικό και καθολικό αντίκτυπο είναι η σύζευξη αυτών των δύο έργων του ΟΟΣΑ σε ένα, προκειμένου να αποφευχθούν πιθανές διαφωνίες που μπορούν να οδηγήσουν σε περαιτέρω νομική αβεβαιότητα. Ταυτόχρονα, αυτό το ενοποιημένο έργο θα πρέπει να θεσπιστεί ως Διεθνής Σύμβαση, ώστε να καταστεί νομικά δεσμευτικό για τα Συμβαλλόμενα Κράτη. Μετά την επικύρωσή της από τα Συμβαλλόμενα Κράτη, οι σχετικές διατάξεις της Σύμβασης θα αναπτύξουν έναν μηχανισμό επιβολής για να υποχρεωθούν τα κράτη να συμμορφωθούν με τις αρχές της.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνική

Αντωνόπουλος Β., (2007), Δίκαιο Προσωπικών Εταιριών, 2η έκδοση, Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα.

Αντωνόπουλος Β., (2012), Ιδιωτική κεφαλαιουχική εταιρεία, Εκδόσεις Σάκκουλας, Αθήνα.

Αργυρός, Γ (2009), Η ελευθερία εγκατάστασης των εταιριών μετά την απόφαση *Cartesio*, ΔΕΕ, 2009, 1044

Baums, Th. Andersen P. Kr. Περάκης Ε. (2008), Το εγχείρημα σύνταξης ενός Ευρωπαϊκού Πρότυπου Εταιρικού Νόμου, ΔΕΕ, 2008, 1325

Νεγκάκης, Χ. (2016). Λογιστική Εταιριών, Σύμφωνα με τα Ελληνικά και τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα, Εκδόσεις Αειφόρος Λογιστικής, Θεσσαλονίκη, σελ. 319.

Νούσια, Κ. (2010), Η Ευρωπαϊκή Ιδιωτική Εταιρία (*Societas Privata Europaea*), ΔΕΕ 5/2010 σελ. 528.

Νασόπουλος Α., (2018), Ιδιωτική κεφαλαιουχική εταιρία : Ανάλυση και ερμηνεία, Εκδόσεις Prosvasis, Αθήνα.

Περάκης Ε., (2012), Ιδιωτική κεφαλαιουχική εταιρία (IKE): Η νέα εταιρική μορφή, 1η έκδοση, Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα.

Πανόπουλος, Γ. (2009), Σχολιασμός στην υπόθεση Cartesio σε ΔΕΕ 2009 σελ. 954.

Περάκης, Ε. (2006), Η «Ελληνική» Ευρωπαϊκή Εταιρία (Societas Europaea), Νομική Βιβλιοθήκη, 2006.

Περράκης, Ε. (2012). Ίδρυση και λειτουργία κεφαλαιουχικής εταιρίας. Αθήνα: Εκδόσεις Νομική Βιβλιοθήκη.

Ρόκας, Ν., (2019), Εμπορικές Εταιρίες, 9^η έκδοση, Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα.

Φινοκαλιώτης, Κ. (2014), Φορολογικό Δίκαιο, Εκδόσεις Σάκκουλα, Θεσσαλονίκη.

Παύλου Χ. - Γκούρλιας Κ. Φορολογική δήλωση 2022 (2022), Οικονομικές Εκδόσεις Ε.Ε. Αθήνα

Ξένη

Acharya V., Philippon T., Richardson M., Roubini N. (2009). The financial Crisis of 2007-2009: Causes and remedies. New York: New York University Salomon Center and Wiley Periodicals.

Aldatmaz, S. – Brown, G. W. (2020): Private Equity in the Global Economy: Evidence on Industry Spillovers. *Journal of Corporate Finance*, 60, pp. 1 – 23. Available at: Bernoth, K. – Colavecchio, R. (2014): The Macroeconomic Determinants of Private Equity Investment: A European Comparison. *Applied Economics*, 46, No. 11, pp. 1170 – 1183.

Brealey, R. A., Myers, S. C., & Allen, F. (2016). Principles of corporate finance. New York: McGraw-Hill Education.

Broek, H. Exit Taxation of Cross-Border Mergers after National Grid Indus (European Tax Studies, 1/2012) 27.

Graham, J. R., & Leary, M. T. (2011). A review of empirical capital structure research and directions for the future. *Annual Review of Financial Economics*, 3, 309–345.

Groh, A. P. – von LIECHTENSTEIN, H. (2009): How Attractive is Central Eastern Europe for Risk Capital Investors? *Journal of International Money and Finance*, 28, No. 4, pp. 625 – 647.

Hasan, M. B. (2017). The capital structure conundrum: Revisited in the literature. *International Business and Management*, 14(2), 29–42.

Kelly, R. (2010): Drivers of Private Equity Investment Activity. [EIF Research and Market Analysis Working Paper 2010/006.] Luxembourg European Investment Fund.

Kumar, S., Sureka, R., & Colombage, S. (2020). Capital structure of SMEs: A systematic literature review and bibliometric analysis. *Management Review Quarterly*, 70, 535–565.

Mankiw, N., Weinzierl, M. and Yagan, D. (2009) Optimal taxation in theory and practice. *Journal of Economic Perspectives* 23(4): 147–74.

Miglo, A. (2016). Capital structure in the modern world. Cham: Palgrave Macmillan.

Oino, I. (2014): The Macroeconomic and Environmental Determinants of Private Equity in Emerging Asia Market: The Application of Extreme Bounds Analysis. *Journal of Investment and Management*, 3, No. 3, pp. 51 – 60.

Pandova M. (2011), The European Private Company Statute: SMEs vs. Big companies, published in *σελ.* 77

Popov, A. A. – Roosenboom, P. (2009): On the Real Effects of Private Equity Investment: Evidence from New Business Creation. [Working Paper Series 1078. Frankfurt: European Central Bank. Available at: Ross, S., Westerfield, R. W., & Jordan, B. D. (2013). *Fundamentals of corporate finance*. New York: McGraw-Hill Irwin.

Siems M. Herzogand L. Rosenhäger E. (2009), The European Private Company (SPE): An Attractive New Legal Form of Doing Business? Working Paper 27 February 2009 Final version published in (2009) *Butterworths Journal of International Banking and Financial Law* 247- 250

Commission Proposal for a Council Regulation on the Statute for a European Private Company COM (2008) 396 of 25.06.2008,

Savvaidou, K., Athanasaki, V. (2019). Greece — Specific Anti-Avoidance Measures in Greece in the Post-BEPS and Post-ATAD Era, Vol.59: 4 (2019), *European Taxation IBFD*, p. 169-176.

Skalická Dušátková, M., Zinecker, M. & Meluzín, T. (2017): Institutional Determinants of Private Equity Market in Czech Republic. *Economics and Sociology*, 10, No. 4, pp. 83 – 98.

Zhang, C. (2019): Towards a Collective Regulatory Systems of Private Equity Funds in China: Legislative Progress and Political Challenges. *European Business Law Review*, 30, No. 1, pp. 183 – 198.

Νόμοι και Διαδίκτυο

Νόμος 4072/2012 (ΦΕΚ Α' 86/11.4.2012), Βελτίωση Επιχειρηματικού Περιβάλλοντος – Νέα Εταιρική Μορφή- Σήματα- Μεσίτες Ακινήτων- Ρύθμιση Θεμάτων Ναυτιλίας, Λιμένων και Αλιείας και Άλλες Διατάξεις.

<http://www.taxheaven.gr>

<http://www.forin.gr>

www.europeanprivatecompany.eu

http://gge.gov.gr/wpcontent/uploads/2012/10/simata_n4072_12.pdf

<https://www.isolog.gr/theme>

<https://doi.org/10.1080/00036846.2013.866306>

<http://www.nber.org/chapters/c9004.pdf>

<https://ssrn.com/abstract=1436894>